

Sanan selitystä

Tässä valaistaan lyhyesti kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä raamatun tekstiä.

Korotettu Herra

Luuk. 24:46-53
Helatorstai 21.5.

Kysymykseen kirkon tehtävästä annetaan usein näitä vastauksia: Kirkko toimii oikean ja väärän opettajana, kansan moraalisen selkärankana, eettisesti vastuullisen elämän tukijana. Tai ainakin se pyrkii saamaan ihmiset pohtimaan eettisiä kysymyksiä. Kirkko kulkee vierellä ja tukee ihmisiä heidän kriiseissään. Sen tehtävä on antaa uskonnollista sisältöä juhliin ja arkeen. Kirkko puolustaa heikoimpia, jotka jäävät sivuun. Se auttaa ihmisiä kehitysmaissa.

Helatorstain evankeliumissa Jeesus antaa opetuslapsilleen tehtävän. Hän käskee todistamaan hänen kuolemastaan ja ylösnousemuksesta ja julistamaan parannusta ja syntien anteeksiantamusta. Kun lukee Apostolien tekoja tai apostolien kirjeitä, näyttää siltä, että apostolit toimivat työnantajaltaan saamansa tehtävän mukaisesti. Entä me? Keskittyykö kirkkomme muuhun kuin siihen, minkä Jeesus antoi omilleen tehtäväksi? Siihen, mitä muut tekevät, voimme yleensä vaikuttaa vain hyvin vähän. Vastaamme ensisijaisesti siitä, mitä itse teemme. Toteutameko me työnantajaltamme saamaamme tehtävää? Vai olemmeko keksineet mielestämme jotakin parempaa?

Sain vuosia sitten kehotuksen, jonka edelleen muistan. Pidín sotilaille iltahartauden. Yritin puhua kääntymisestä Jumalan puoleen, syntien an-

teeksiantamuksesta, taivaasta ja kadotuksesta. Hartaushetken osallistui myös upseeri, joka antoi papille palautetta hartaudesta: ”Puhu näistä asioista. Se on papin tehtävä. Muista asioista puhujia riittää täällä ja muualla.” Tulee keskittyä tehtävään, jonka Jeesus antoi. Sitä papilta odottaa myös moni sellainen, josta me ajattemme, että hänelle täytyy puhua muusta kuin parannuksesta ja syntien anteeksisaamisesta.

Helatorstain saarnaa valmistellessa voi syventyä luterilaiseen vanhurskauttamisoppiin. Voimme tehdä sen kertaamalla *Yksimielisyyden ohjeen* luvut 3–5. Ja sitten saarnaamme yksinker- taista evankeliumia siitä, että syntinen saa syntin- sä anteeksi ja pelastuu yksin armosta, Kristuksen tähden, uskon kautta. Tämä evankeliumi synnyttää ja vahvistaa uskoa – sitä uskoa, jonka kautta kadotuksen ansainnut saa ikuisen elämän. Eikä mikään muu tee näitä.

Evankeliumin julistaminen on myös moraal- lin kannalta ratkaisevaa. Kun ihmisessä syntyy ja vahvistuu usko Jeesukseen, se saa hänet kysymään ja seuraamaan Jumalan tahtoa. Tuntuu, että usein julistuksessa on väärä järjestys: puhutaan hedelmistä, ennen kuin on puuta. Ensiksi tarvitaan usko, josta voi tulla hedelmiä.

Kristittyjen tehtävä on kulkea toisten ihmisten vierellä, erityisesti niiden, joilla on vaikeaa. Vierellä kulkemiseen pitäisi kuulua myös evankeliumin esillä pitäminen. Kirkon tehtävä on tuoda sisältöä ihmisten juhlaan ja arkeen. Todellinen sisältö on sanoma Jeesuksen kuolemasta, ylös-

nousemisesta ja syntien anteeksisaamisesta. Tämä sanoma on paras apu myös kehitysmaiden ihmisille.

Raamatunkäännöksemme puhuu *parannuksesta*, jota on saarnattava. Ehkä parempi käännös olisi *kääntyminen*. Kyse on kääntymisestä Jumalan puoleen tai paluusta Jumalan luo. Tätä seuraa syntien anteeksisaaminen. Taustalla oleva Vanhan testamentin kohta voi hyvinkin olla tämä: ”Hylätköön jumalaton tiensä ja väärintekijä juonensa, kääntyköön takaisin Herran luo, sillä hän armahtaa, turvautukoon Jumalaan, sillä hänen anteeksiantonsa on runsas” (Jes. 55:7).

Jotkut eksegeetit sanovat, ettei Vanha testamentti puhu Jeesuksesta. Jeesus on eri mieltä. Hän sanoo, että hänen kuolemansa ja ylösnousemuksensa on kirjoitettu Vanhan testamentin kirjoituksissa. Paavali on samaa mieltä, kuten varhaisen kirkon muotoilu pääsiäisen tapahtumista, jota Paavali lainaa (1. Kor. 15:2–3). Haluan olla samaa mieltä Jeesuksen, Paavalin ja varhaisen kirkon kanssa. Kirjoitukset, joihin Jeesus viittaa, ovat mm. näitä Vanha testamentin kohtia: Jes. 53, Ps. 16:10 ja Hoos. 6:1–3.

Opetuslapsista kerrotaan, että he kumartuivat maahan asti ja osoittivat näin Jeesukselle kunnioitustaan, kun tämä siunasi heidät ja nousi tai vaaseen. Uudessa testamentissa on vain muutama kohta, jossa Jeesusta sanotaan Jumalaksi. Niitä kohtia, joissa opetuslasten tai muiden kerrotaan kumartaneen Jeesusta, on useita. Nekin kertovat Jeesuksesta tämän suuren salaisuuden: hän on Jumala, hänessä Jumala tuli ihmiseksi, hänessä Jumala kuoli syntiemme sovitukseksi ja nousi kuolleista – Jumala, jota vain saa kumartaen palvoa.

Jari Rankinen

Sleyn aluejohtaja, Vammala

Hengen odotus

Joh. 17:18-23

6. sunnuntai pääsiäisestä 24.5.

Saarnatekstissä ei Jeesus mainitse Pyhää Henkeä. Kuitenkin muista yhteyksistä tulee selväksi, että Henki synnyttää ja ylläpitää uskon yhteyden Isään ja Poikaan (16:12–16, 1. Joh. 4:13). Pyhä aihe, Hengen odotus, liittyy oleellisesti Jeesuksen ylimmäispapilliseen puheeseen. Kirkkovuo-

nessa tämä pyhä onkin helatorstain ja helluntain välissä. Jumalanpalveluksessa olisi hyvä lukea myös 2. vuosikerran evankeliumi Joh. 7:37–39. Siinä on suora viittaus helluntaihin, jolloin Pyhä Henki annetaan Jeesusta kirkastamaan.

Ps. 27:7 on antanut pyhän otsakkeen *Exaudi*, Daavidin harras pyyntö, että Herra kuulee, armahtaa ja vastaa rukoukseen. Heprean tekstissä on iskevä verbien homofonia: *hannani* – *aneni*, armahda ja vastaa. Pyhä Henki synnyttää missionäärin ketjureaktion, josta Jeesus tässä puhuu: Isä on lähettänyt Poikansa, Poika lähettää opetuslapsensa maailmaan. Raamatun viimeisillä riveillä tämä on väkevästi ilmoitettu: ”Henki ja morsian sanovat: Tule! Ja joka kuulee, sanokoon: Tule! Joka on janoissaan, tulkoon. Joka haluaa, ottakoon elämän vettä lahjaksi.” (Ilm. 22:17.)

Jeesus tuli maailmaan antamaan itsensä sovitukseksi. Hän on sekä pappi, joka uhraa, että itse uhri, jonka veri vuodatetaan. Tässäkin Jeesus siis puhuu Ylimmäisenä pappina, joka tekee tyhjäksi ja turhaksi vanhan liiton uhrin omalla verellä: ”Jumalan tahdon mukaisesti meidät on pyhitetty ainutkertaisella uhrilla, kun Jeesus Kristus uhraisi oman ruumiinsa. – Hän on yhdellä ainoalla uhrilla tehnyt pysyvästi täydelliseksi ne, jotka pyhitetään.” (Hepr. 10:10–14.)

Lähetystyön perustana on Jumalan sana, joka on totuus (17). Sanan keskuksessa on hän, joka tuli lihaksi ja jossa Sana, Logos, ruumiillistuu (Joh. 1). Jeesus on alkanut häneen uskovien kanssa ihmeellisen samastumisen. Ensinnäkin Isän ja Pojan yhteys tai ykseys: ”Kaikki, mikä on minun, on sinun (Isän) ja mikä on sinun, on minun” (17:10). Tästä yhteydestä säteilee Pyhän Hengen kautta yhteys opetuslapsiin: ”Niin tulee heidänkin olla yhtä meidän kanssamme” (21).

Jeesuksen puheessa toistuva sana *kirkkaus*, *doksa*, on hepreassa *kavod*. Heprean sanan perusmerkitys on ’painavuus’. Se tarkoittaa sellaista, mikä on kaikkein arvokkainta, painavinta. Ihmisiin painavin elin on maksa, joka on hepreassa *kaved*. **Per Wallendorff** opetti meille aikanaan Joh. 17:n pohjalta, että Jumala antoi meille Pojassaan painavimpansa. Poika Isän helmassa (Joh. 1:18, KR 38) on hänen painavimpansa niin kuin maksa ihmisessä.

Sanan *maailma*, *kosmos*, sisältö on monisyinen Jeesuksen puheessa. *Kosmos* itsessään on koko näkyvä maailma, jonka Jumala on kauniisti luonut aikanaan (*kosmos* tarkoittaa myös kau-

neutta; Saarn. 3:11). Tämän luomistyönsä kadonneen helmen, ihmiskunnan, Jumala päätti pelastaa, ja siksi hän maksoi täyden hinnan (Matt. 13:45–46). Juuri siksi Jeesus tuli maailmaan (18, Joh. 3:16!). Mutta synnin tähden maailma on myös turmiovalta, joka turmelee Jumalan työtä. Opetuslasten on kavahdettava sitä turmiota, joka meissä kaikissa asuu. Siksi Jeesus rukoilee edelleen isän oikealla puolella, että hän varjelisi Jeesuksen opetuslapset pahalta (15, 20).

Kaiken tarkoitus on, ”että maailma uskoisi Jeesuksen Isän lähettämäksi” (21). Uskon esteenä ei ole vain katumattomien synty, vaan myös opetuslasten antama huono todistus uskostaan. Jo Daavid rukoili: ”Älä anna minussa häpeään joutua niiden, jotka odottavat sinua, Herra. – – Älä salli minussa pettyä niiden, jotka etsivät sinua.” (Ps. 69:7, KR 38.) Tämä on jatkuvan parannuksen ja katumuksen paikka meille ja varsinkin sukujemme keskellä.

Uskon yhteys on rakkauden yhteyttä, kuten Isän ja Pojan yhteys (23, 1. Joh. 4:11–12). Tämä maailmalta salattu uskon ja rakkauden yhteys on sydämen asia. Mutta se heijastuu myös ulospäin suhteessa toisiin ja saa aikaan rakkaudentekoja. Mitä lähempänä Jeesusta, sitä lähempänä kärsiviä ja kaipaavia lähimmäisiä. Läheinen seurustelu Jeesuksen kanssa hänen sanansa ääressä saa kasvomme loistamaan. Voisipa joku sanoa meidän nähdessään: Sinun kasvosi loistavat niin kuin ihmisen, joka on juuri tavannut rakastettunsa.

Erkki Ranta

Rovasti, eläkkeellä oleva Tampereen Viinikan kirkkoherra

Ettei yksikään, joka häneen usko, joutuisi kadotukseen

Joh. 3:16-21

Helluntaipäivä 31.5.

Helluntain evankeliumi tuo kuulijan eteen yhden tutuimmista raamatunlauseista. Luultavasti moni viimekesäinen rippikoululainenkin muistaisi sen vielä ulkoa. Hyvin ulkoa opeteltu lause voi säilyä mielessä useitakin vuosia, vaikkei sitä välillä kertaisi. Mutta vielä tärkeämpää on, että ulkoa

opittu asia ymmärretään myös sisäisesti. Aikamme etsivä ihminen saattaa tuntea Raamatun sisältämää aineistoa jopa paremmin kuin keskiverto kristitty. On kuitenkin toinen juttu, miten sen sisältämä sanoma tulee ymmärretyksi.

Pienoisevankeliumi on osa Jeesuksen vastusta Nikodemokselle, joka oli yöllä tullut juttelemaan Jeesuksen kanssa. Hänen tapauksessaan juutalaisen neuvoston jäsenyys taisi olla osasyy yölliseen ajankohtaan. Nikodemos nähtävästi kuului niihin ihmisiin, jotka etsivät totuutta. Hänen tarpeensa saada vastauksia elämäänsä askarruttaviin kysymyksiin johti Jeesuksen sanomaan sanat, joita voimme myös pitää koko Raamatun sanoman tiivistelmänä. Joskus näitä tiivistelmiä on nähty jaettavan myös traktaatin muodossa otosikolla ”henkivakuutus”. Pienoisevankeliumi ilmaisee sen todellisuuden, että on olemassa kadotus ja taivas. On myös olemassa Jumala, joka rakastaa jokaista maailman ihmistä niin suuresti, että antaa oman Poikansa kuolla tämän puolesta. Tämä Jumalan rakkauden osoitus omistetaan ja siihen tartutaan ainoastaan uskolla. Toinen vaihtoehto on, että ihminen epäuskossaan hylkää lahjan ja joutuu Jumalan tuomitsemaksi. Valo paljastaa sen, minkä ihminen mieluummin pitäisi kätöksä. Siksi ihmisellä ei ole Jumalan edessä muuta mahdollisuutta kuin suostua armahdukseen. Tähän suostuminen ei kuitenkaan kuulu inhimillisen päätöksen ja halun piiriin.

Helluntaita pidetään kirkon syntymäpäivänä. Kun ihminen täyttää pyöreitä vuosia, niin usein se merkitsee jonkinlaista merkipaaluja elämässä. Ensimmäinen helluntai merkitsi myös käännekohtaa. Ensimmäisen seurakunnan jäsenet saivat Pyhän Hengen opastajakseen ja lohduttajakseen tielleen kohti Jumalan lasten kirkkautta. Saarnaviran hoitajaa helluntai muistuttaa siitä, että hänen tehtävänä on julistaa Kristusta, koska vain siten kristillisen kirkon tehtävä aktualisoituu. Lutherin Iso katekismus opettaa: ”Sillä missä Kristusta ei saarnata, siellä ei ole Pyhää Henkeä, joka luo, kutsuu ja kokoaa kristillisen kirkon ja jota ilman kukaan ei voi päästä Herran Kristuksen luo.”

Pyhä Henki synnyttää uskon armonvälineiden välityksellä. Pyhän Hengen toiminta tekee mahdolliseksi sen, että esimerkiksi helluntaina kirkkovieras poistuu paikalta niin, että hän on elämässään kokenut käännekohtan. Voidaan myös puhua kääntymyksestä, joka jatkuu jo kris-

tityiksi tulleiden elämän läpi. Meissä kristityissä on edelleen syntinen liha jäljellä, emmekä pääse pahasta irti, vaikka tahtoissimme. Siksi elämä kristittyinä on jatkuvaa kääntymystä pois epäuskosta ja sen mukaisista hedelmistä Kristuksen armon turviin.

Evankelista Johannes käyttää verbiä *uskoa* huomattavan usein evankeliumikirjassaan. Sama sana on esillä nytkin. Pelastuksen saavuttamiseksi usko on ihmisen kannalta välttämätön. Kuitenkaan se ei ole edes osittain ihmisen aikaansaannosta, vaan täysin Pyhän Hengen vaikutusta. **Luther** aikanaan torjui **Erasmuksen** väitteen, jonka mukaan ihmisellä vielä olisi jäljellä kyky taipua Jumalan armon varaan. Usko on siis sellainen toiminto, jonka kautta ihminen ilman omaa myötävaikutustaan tarttuu Jumalan sanassa luvattuun syntien anteeksiantamukseen. Luther opetti, että usko tempaa meidät itsemme ulkopuolelle ja vie Kristuksen varaan. Salatulalla tavalla usko on jatkuvaa, Jumalan lupauksiin tarttuvaa toimintaa silloinkin, kun kristitty ihminen viettää yötään unten mailla.

Samuel Korhonen
TM, Pattijoki

Salattu Jumala

Matt. 28:16-20

Pyhän kolminaisuuden päivä 7.6.

Helluntaina Pyhä Henki, Jumalan oma Henki, annettiin opetuslapsille. Tänään on kulunut viikko helluntaista. On Pyhän kolminaisuuden päivä. Se julistaa Jumalan suurta salaisuutta. Silti tämä salaisuus on nähtävissä, tunnettavissa ja uskotavissa hänen Pojassaan Jeesuksessa Kristuksessa. Kolmiyhteinen Jumala ilmaisee itsensä ennen kaikkea Kristuksen elämässä, ristinkuolemassa ja ylösnousemuksessa.

Kolminaisuuden päivänä kuulemme, kuinka Jeesus tulee opetuslasten luo. Nyt hän on kuoleman voittanut ja Ylösnoussut, mutta silti hän tulee opetuslasten luo. Hän ei jätä heitä, vaan tulee lähelle ja puhuu heille. Kuoleman voittaneella on nyt kaikki valta taivaassa ja maan päällä, ja hän on Pyhässä Hengessä läsnä. Vaikka hänellä on valta ja voima, hän ei murskaa ihmistä vaan tulee lähelle. Ja omalla vallallaan hän varustaa

oppilaansa viemään hyvää sanomaa hädänalaiseen maailmaan. Tämä tapahtuu kolmiyhteisen Jumalan nimeen. Tähän näkyyn loppuu Matteuksen evankeliumi. Pian alkoi sanoma kuoleman voittaneesta Kristuksesta levitä maailmaan, tuoda toivoa hädänalaisille.

Jo evankeliumin alkupuolella, kun Jeesus kastetaan, kolmiyhteinen Jumala on läsnä (Matt. 3:16–17): ”Kun Jeesus oli kastettu, hän nousi heti vedestä. Samassa taivaat aukenivat, ja Jeesus näki Jumalan Hengen laskeutuvan kyyhkysen tavoin ja asettuvan hänen päälleen. Ja taivaista kuului ääni: ”Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mieltynyt.”” Jeesus sai kasteessa tehtävän kärsiä syntisen maailman puolesta. Hänen kasteensa on meidän kasteemme esikuva. Siinä Jumala, Kaikkivaltias Isä, mieltyy meihin Kristuksen tähden. Hän on läsnä Pyhän Hengessä välityksellä.

Kristinuskon painopiste on siirtynyt pohjoisesta Etelään, Euroopasta ja Pohjois-Amerikasta kohti Afrikkaa, Aasiaa ja Etelä-Amerikkaa. Kristinuskon maantieteellinen painopiste sijaitsee nyt läntisessä Afrikassa, Malin tienoilla.

Läntinen maailma on monessa suhteessa jälkikristillinen, kirkot ovat menettäneet voimaansa. Uusateistien näennäistieteellinen propaganda on voimakasta. Samaan aikaan ihmiset etsivät syvempää tarkoitusta ja kokemusta mitä erilaisimmista paikoista.

Lohdullista on, että Jumala yhä lähestyy ja puhuttelee ihmisiä. Sen hän tekee yhä yleisen ilmoituksen ja luonnon välityksellä, jonka ihmeellisyys kertoo Luojustaan (Room. 1:20) Hän tulee lähelle siellä, missä älylliset panssarit ovat kaikkein lujimmat. Näin tapahtuu jopa ns. rationaalisesti perustellun ateismin kovimmassa ytimessä.

Jumala, joka on luonut koko kaikkeuden, ei mahdu ymmärrykseemme. ”Taivasten taivaatkaan eivät ole sinulle kyllin avarat – miten sitten tämä temppele, jonka olen sinulle rakentanut”, totesi jo kuningas Salomo (1. Kun. 8:27). Yhtäältä hän on tutkimaton salaisuus rajalliselle ja syntiin langenneelle ihmiselle. Toisaalta hän ilmoittaa itsensä Sanassaan ja tietyissä historian tapahtumissa.

Jumalan edessä me olemme tässä jännitteessä. Armoa on, että niin suuri haluaa olla näin pienten kanssa. ”Kun minä katselen taivasta, sinun kättesi työtä, kuuta ja tähtiä, jotka olet aset-

tanut paikoilleen – Mikä on ihminen, että sinä häntä muistat? Tai ihmislapsi, että pidät hänestä huolen?”

Armoa on, että suuri Jumla pitää huolta pienestä ihmisestä. Armoa on, että hän suuruudestaan lähestyy meitä. Armoa on, että hänen iankaikkiset sanansa pukeutuvat inhimillisiin sanoihin. ”Sinun sanasi on lamppu, joka valaisee askeleeni, se on valo minun matkallani” (Ps.119:105). Jo Vanhassa testamentissa Jumalan kolme persoonaa ovat läsnä viisautena, Sana ja Henkenä.

Jumalan salaisuudet aukeavat, kun Jumala tulee lähelle ja puhuttelee meitä. Näin kävi mm. juutalaiselle oppineelle Nikodeemukselle hänen Jeesuksen kanssa keskustellessaan (Joh. 3:1–15). Jumalan Pyhä Henki kohtaa ihmisen, vie hänet Pojan luo, Jeesuksen persoonan tuntemiseen, ristin ja ylösnousemuksen ihmisten äärelle ja niin ymmärtämään Isän sydäntä.

”Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.” Tästä nimestä ja tähän nimeen kaikki kirkon pyhät toimitukset alkavat ja päättyvät. Tämän nimen varassa kaikki lepää. Yhä uudelleen Uuden testamentin kirjoituksissa Isä ilmoitetaan Kristuksessa Hengen välityksellä.

Jumalan kolmen persoonan ymmärtämistä voi avata **Martti Lutherin** kuvaus siitä, mitä Jumala lahjoittaa. Isänä ja Luojana Jumala on antanut meille elämän ja kaikki luomisen hyvät lahjat, ruumiin, terveyden, luonnon kauneuden, ystävyiden ilon jne. Synnin takia ihminen käyttää näitä lahjoja väärin. Siksi Jumala on syntynyt Pojassaan Jeesuksessa ihmiseksi. Jeesuksen elämässä Jumala on paljastanut rakkautensa yksityistä ihmistä kohtaan ja lunastanut koko ihmiskunnan synnin ja kuoleman vallasta. Jeesuksessa Jumala sovittaa rikkoneen ihmisen itsensä kanssa, lahjoittaa hänelle uuden, armahdetun ja sovitetun elämän. Kyse ei ole vain historiasta ja Jeesuksen vaiheiden muistelusta, sillä Pyhän Hengen välityksellä Jumala tuo pelastuksen lahjat läsnä oleviksi yhä uusille sukupolville. Tämä tapahtuu yhä uudestaan siellä, missä Jumalan sana luo ihmisessä uutta. Se tapahtuu, kun syntyy uskon suhde ihmisen ja Jumalan välillä.

Ilman myönteistä luomiskokoa kristillisyydestä olisi tullut maailmankielteistä ja ruumisvihamielistä (gnostilaisuus). Luomisen evankeliumi – oppi Luojasta – varjelee meitä elämäntieteisyydeltä ja avaa mielet ja sydämet iloitse-

maan luomisen lahjoista. Ilman uskoa pelastukseen Kristuksessa ja hänen täydelliseen sovitustyöhönsä kristillisyyks on muuttunut yleiseksi luomiskokoksi tai ahtaaksi moralismiksi. Ilman uskoa ylösnousseen Kristuksen läsnäoloon Pyhässä Hengessä kristinusko olisi muuttunut ja muuttuikin nopeasti filosofoinniksi ja menneiden muisteluksi tai ritualismiksi.

Usein kuulee väitettävän, että opin sijaan pitäisi korostaa elämää ja että oppi johtaa ahdasmielisyteen. Entäpä jos kolmiyhteinen Jumala ja oppi hänestä vie syvemmälle Jumalan armon rikkauteen ja varjelee meitä ahtaudelta ja lakihenkisyydeltä?

Isä tunnetaan Pojan välityksellä, Jeesuksessa näemme Isän kasvot. Lutherille aivan erityisen tärkeäksi tuli se, että Jumala armahtaa meitä Kristuksessa, jonka kautta Isän armo ja armolliset kasvot ovat tunnettavissa. Toinen uskonnokappale on siis avain ensimmäiseen. Poika vie Isän luo. Jumalan olemusta, sitä että hän on minun Isäni, ei siis tunneta järjen päättelyn avulla, vaan itse Vapahtaja kirkastaa itsensä hädänalaiselle sydämelle. Tätä ei tapahdu, jos Pyhä Henki ei avaa Raamatun sanaa. On jäätävä rukoillen kuuntelemaan.

Miika Hämäläinen

Keski-Lahden seurakunnan kappalainen

Jeesuksen seuraaminen

Matt. 16:24-27

2. sunnuntai helluntaista 14.6.

Ristikuolemansa lähestyessä Jeesus alkaa opettaa yhä enemmän kärsimisestään ja kuolemaantaan. Matt. 16:ssa hän sitoo omaan kohtaloonsa myös seuraajiensa kohtalon: ”Jos joku tahtoo kulkea minun jäljessäni, hän kieltäköön itsensä, ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua” (Matt. 16:24). Jeesus kertoo siitä, millaista hänen seuraamisensa tulee olla.

Usein ristin kantaminen liitetään kristityn kaikkiin kärsimyksiin, mutta tämä ei ole Jeesuksen alkuperäisen tarkoituksen mukaista. Mitä ristin kantaminen Jeesuksen aikana Rooman valtakunnassa merkitsi? Ristiä kantoivat vain ne, joita kuljetettiin teloitettavaksi. ”Ottakoon ris-

tinsä ja seuratkoon minua”, merkitsee valmiutta kuolla Jeesuksen tavoin uskonsa ja Jumalan sanan tähden. Tätä Jeesus edellyttää seuraajiltaan, siis myös meiltä.

Ristin kantamisen lisäksi Jeesus puhuu itsensä kieltämisestä: ”Joka tahtoo pelastaa elämänsä, kadottaa sen, mutta joka elämänsä minun tähteni kadottaa, on sen löytävä” (Matt. 16:25). Mitä tarkoittaa elämänsä pelastaminen? Siinä keskeistä ovat omat mieliteot. Se on turvallisen ja nautinnollisen elämän tavoittelua, jossa tärkeää on ajallinen menestyminen ja ihmisten arvostus. Itsensä kieltäminen sen sijaan merkitsee omien maallisten tavoitteiden ja mielitekojen asettamista toissijaisiksi Jumalan sanan ja hänen tahtonsa noudattamisen rinnalla. Se on antautumista Jeesuksen seuraamiseen seurauksista välittämättä – merkitsipä se sitten turvattomuutta, menetyksiä, pilkkaa, kärsimystä tai jopa kuolemaa.

Elämänsä pelastamiseen pyrkivä ei kuitenkaan todellisesti saavuta tavoitettaan, sillä hänen syvintä tarvettaan ja kaipaustaan ei täytä mikään muu kuin elämä Jeesuksen seuraajana. Elämänsä pelastaja menettää helposti myös iankaikkisen elämänsä tämän maailman jumalien korvatesa Jeesuksen paikan sydämessä. Mutta jos joku antautuu seuraamaan Jeesusta välittämättä siitä, että voi menettää kaiken Jeesuksen tähden, hän pelastaa elämänsä. Hän saa kärsimyksistä huolimatta yltäkylläisen ja rikkaan elämän Jeesuksen yhteydessä jo tässä ajassa ja tulevassa maailmassa iankaikkisen autuuden ja ilon.

Oman elämänsä pelastamisen tie on kuitenkin kristitylle jatkuva houkutus. Meillä on usein kiusaus joustaa Jumalan sanan totuuksista ja tehdä kompromisseja voidaksemme välttää toisten ihmisten kielteistä suhtautumista, vihaa tai vaikkapa oikeudellisia rangaistuksia. Suomessa emme ole (vielä) siinä tilanteessa, että Jumalan sanan, lain ja evankeliumin julistamisesta naulittaisiin ristiin, mutta täälläkin voi joutua median ”ristiin-naulitsemaksi”, menettää työpaikkansa tai saada oikeudessa sakkoja syrjintään ja suvaitsemattomuuteen syylistymisestä.

Emme ole enää kuin puolen askelen päässä siitä hetkestä, jolloin homoseksuaalisen elämäntavan saarnaaminen synniksi katsotaan kiihotukseksi kansanryhmää vastaan. Hyvinkään taanonisen syrjintäoikeudenkäynnin myötä Suomessa on tullut rikokseksi myös naispappeuden vastustaminen käytännössä. Aika pahenee.

Tästä kaikesta kielteisestä kehityksestä tulee mielestäni oppia erityisesti, että ”enemmän tulee totella Jumalaa kuin ihmisiä” (Ap.t. 5:29). Silloin kun yhteiskunnassamme ja kirkossamme astuu voimaan lakeja ja käytäntöjä, jotka ovat vastoin Raamatun sanaa, meidän ei tarvitse emmekä edes saa totella sellaisia, vaan meidän on pitäydyttävä Raamattuun silloinkin, kun siitä seuraa ihmisten vihaa, sakkoja ja rangaistuksia. Meillä tulee olla sama suhtautumistapa kuin apostoleilla. He olivat iloisia siitä, että olivat saaneet kunnian kärsiä häväistystä sen tähden, että he olivat totelleet Jumalaa ja noudattaneet hänen sanaansa.

Emme saa unohtaa, mikä on Jeesuksen seuraamisen hinta: ”Kaikki, jotka tahtovat elää jumalisesti Kristuksessa Jeesuksessa, joutuvat vainottaviksi” (2. Tim. 3:12). ”Muistakaa, mitä teille sanoin: ei palvelija ole herraansa suurempi. Jos minua on vainottu, vainotaan teitäkin.” (Joh. 15:20.)

Viha Jumalan sanan mukaista uskoa, oppia, elämää ja julistusta kohtaan on tietenkin Paholaisen työtä, ja hänen juonensa on paljastettava. Kuitenkin vielä suoraa vastustustakin kavalampi tapa, jolla Saatana hyökkää uskovia vastaan, on itsensuurin kylväminen sydämiin. Tavalla tai toisella hän pyrkii vaijentamaan erityisesti julistajat siten, että nämä puhuisivat ihmisten korvasyhyyn vain sitä, mitä kuulijat haluavat kuulla (2. Tim. 4:1–4) ja mikä ei loukkaisi ketään.

On kiusaus jokaiselle uskovalle vaieta niistä asioista, jotka nostattavat tunteita tai erimielisyyttä. On vastustettava Saatanan vaijentamisyrityksiä ja pidettävä tiukasti kiinni Raamatun sanasta erityisesti niissä kysymyksissä, joissa maailma ja raamatullinen kristinuskko ovat etäännyneet kauimmaksi toisistaan. Jos vaikenisimme niistä kysymyksistä, jotka mahdollisesti loukkaavat ihmisiä, ja puhuisimme vain sitä, mistä he ovat jo valmiiksi samaa mieltä, meillä ei olisi mitään todellista annettavaa ihmisille. Tekisimme hengellisen julistuksen tarpeettomaksi.

Jeesuksen vaatimus hänen kompromissittomasta seuraamisestaan on ehdoton – niin kuin myös maailman viha Jeesuksen seuraajia kohtaan on ehdotonta. Kuitenkin ehdotonta on myös se riemullinen lupaus, jonka Jeesus liittää 2. helluntain jälkeisen sunnuntain evankeliumitekstin opetukseen: ”Ihmisen Poika on tuleva Isänsä kirkkaudessa enkeliensä kanssa, ja silloin hän maksaa jokaiselle tämän tekojen mukaan”

(Matt. 16:24). Jeesus tulee kerran takaisin, ja hänen palkkansa on hänen kanssaan (Jes. 62:11, Ilm. 22:12). Saamme Jeesuksen seuraajina kerran päästä hänen ansiostaan taivaan suureen ilouhlaan, Karitsan häihin, jossa ei ole enää kipua, kärsimystä eikä kuolemaa.

Mikko Satama
TM, DI, Helsinki

Maan päällä, niin kuin taivaassa

Jes. 45:8-12
Juhannuspäivä 20.6.

Historiallinen tilanne, johon Jesajan kirjan luvun 40–55 lupaukset liittyvät, on Juudan pakko-siirtolaisuus, eksiili vuodesta 586 eKr. lähtien. Mainitut luvut muodostavat runollisen kokonaisuuden, joka kertoo, että kansa saa vielä palata maahansa.

Päivän Vanhan testamentin tekstiä edeltävät jakeet (1–7) kuvaavat, kuinka Herra nostaa Persian kuninkaan Kyyroksen toteuttamaan tahtoaan. Persian valtakuntahan riisti Lähi-idän herruuden Babylonilta vuonna 539 eKr. Jesajan kirjan mukaan kyseessä ei ollut sattuma vaan osa Jumalan pelastussuunnitelmaa. Kyyros antoiakin juutalaisille luvan palata maahansa ja rakentaa temppeli uudelleen. Tähän teemaan palataankin heti tekstimme jälkeen jakeissa 13.

Taustastaan käsin ymmärrämme myös jakeet 9–12. Moni saattoi hyvinkin kyseenalaistaa sen, oliko Kyyros Herran asialla. Hänhän palvoi toisia jumalia. Jumala kuitenkin vastaa: ”Minä tiedän, mitä teen.” Siitä esimerkiksi hän nostaa luomisen teot. Hän on tottunut luomaan elämää tyhjästä. Jumala on ennemminkin kääntänyt pahan hyväksi. Herra oli aiemminkin johtanut kansansa tuhosta pelastukseen.

Jumalan uusi pelastusteko, jopa uusi luomisteko, on luvattu jakeen 8 sanoissa. Herra pelastaa kansansa. Silloin taivaasta virtaa oikeus (uuden käännöksen mukaan), vanhurskaus (vanhan käännöksen mukaan). Kumpikin käännös avaa omalla tavallaan jakeen latautuneita sanoja. Herran oikeus tapahtuu. Jumala on oikeudenmukainen ja siksi pistää asiat järjestykseen. Oikeus on

hyvä asia. Jumalan vanhurskaus, mikä tarkoittaa Jumalan liittouskollisuutta, toteutuu ihmeellisessä pelastuksessa. Herra muistaa kansaansa ja lunastaa heidät vihollisen vallasta.

Kun taivaat avautuvat, myös maa herää eloon ja tuottaa vanhurskauden hedelmiä. Tässä kuulemme kaikuja Jesajan kirjan luvusta 5, jossa hedelmää tuottamaton viinitarha jätettiin vihollisen tallattavaksi. Silloin ei nähty vanhurskautta. Kuultiin vain katkeraa valitusta (5:7). Profetia kertoo eksiilistä. Nyt kuitenkin luvataan, että asiat tulevat olemaan toisin.

Historiasta tiedämme, että vaikka juutalaiset saivat palata takaisin maahansa, ei mikään ollut kuitenkaan ennallaan. Vieraat kansat vuorollaan tallasivat maata. Kansojen kuninkaat vaihtuivat. Temppelekin tuntui usein olevan tuuliajolla. Jeesuksen elinaikana harva ajatteli vanhurskauden virtaavan taivaasta ja versovan maasta. Mutta tämän Jesajan vision Jeesus otti teemäkseen. Siksi hän opetti seuraajiaan rukoilemaan: ” – – myös maan päällä, niin kuin taivaassa.” Jeesus tuli yhdistämään taivaan ja maan. Taivas satoi vanhurskautta Johanneksen kasteesta lähtien. Maa versoi pelastusta, kun Jeesuksen elämä pääsiäisenä mursi kuoleman.

Jeesuksen pelastusteossa kuuluvat myös ne uuden luomakunnan äänet, jotka havaitsemme Jesajan tekstissä. Uusi luomakunta on alkanut. Johanneksen ilmestys päättyikin näkyyn, jossa taivas laskeutuu maan päälle. Kuolleet nousevat haudoistaan. Oikeus virtaa pilvistä ja maa kasvaa pelastuksen hedelmää. ”Minä, Herra, olen tämän luonut.”

Antti Leinonen
TM, Oulun ja Kajaanin OP-
KOn opiskelijatyöntekijä

Lemmenlaulujen laulaja

Hesekiel 33:30-33

3. sunnuntai helluntaista 21.6.

Kun kuningas Jojakin ja kansan johtava aines n. vuonna 600 eKr. vietiin Baabeliin, Hesekiel oli kaikesta päätellen mukana tässä joukossa. Baabelissa hän joutui Kebar-joen varelle. Profec-

taksi kutsuminen tapahtui viisi vuotta myöhemmin.

Tekstimme sijoittuu 12. vuoteen pakkosiirtolaisuudessa. Hesekielin luokse saapui pakolainen Jerusalemissa kertomaan, että kaupunki on valloitettu. Jumala alkoi puhua Hesekielille:

”Ihminen, nuo, jotka asuvat raunioiden keskellä Israelin maassa, sanovat: ’Abrahamille, yhdelle ihmiselle, annettiin omaksi koko tämä maa. Meitä on nyt paljon, ja maa on sitäkin varmemmin meidän.’ Sano sen tähden heille: Näin sanoo Herra Jumala: Te syötte lihan verineen, te palvotte epäjumalia ja surmaatte viattomia ihmisiä. Te kö saisitte pitää maan omananne?”

Kansan keskellä oli siis suru ja hämmennys: miksi Jumala ei pidä omasta kansastaan ja maastaan huolta? Jumalahan on antanut lupauksen Abrahamille. Jumala kuitenkin puhuu Hesekielille, että kansa oli jätetty pakanain käsiin synnin rangaistuksena: koko Israelin maa jää tyhjäksi ja autioksi.

Tämän jälkeen Hesekiel saa toisen kerran Jumalalta sanan. Hesekielin maanmiehet tulevat kyllä kuuntelemaan, millaisen sanoman Hesekiel on saanut Jumalalta. He kyllä kuulevat puheen, mutta eivät tee mitään, koska heidän sydämensä on kiinni toisaalla. Hesekiel on heille kuin lemmentaulujen laulaja, kaunisääninen ja taitavasti soittava viihdyttäjä.

Israelin kansa koki Hesekielin aikana historiansa suurimman kriisin. Tulisiko sen kansallinen olemassaolo kokonaan lakkaamaan pakkosiirtolaisuudessa, kuten valloittajat toivoivat? Pakkosiirtolaisuudessa israelilaiset pääsivät monessa suhteessa hyviin ulkonaisiin oloihin. Vaarana siellä oli, että he vajoaisivat materialismiin ja epäjumalanpalvelukseen, sulautuisivat ja mukautuisivat ympäröivään maailmaan. Hesekielin tehtävä jatkui pakkosiirtolaisuudessa: kansa ei saa menettää uskoaan isien Jumalaan eikä nähdä Juudan ja Jerusalemin tuhoa ja temppelein hävitystä todistuksena Jumalan voimattomuudesta. Israelilaisia oli autettava näkemään, että Herra oli jättänyt kansan pakanain käsiin synnin rangaistuksena. Hesekielin avainsana oli: ”Te tulette tietämään, että minä olen Herra.” Pakkosiirtolaisuudessa israelilaisten sydämessä alkoi vihdoinkin löytyä avointa maaperää.

Teksti on monella tavalla ajatuksia herättävä ja ajankohtainen. Missä me olemme tänään täällä Suomessa? Perusongelma on edelleen sama:

synti erottaa meidät Jumalasta, se on sydämen eroa Jumalasta. Olemmeko me vajonneet materialismiin, mukautuneet tähän maailmaan? Tulevatko meillä ihmiset kuulemaan Jumalan sanaa, olemmeko me julistajat niin kuin taitavasti soittavat viihdyttäjät: ihmiset kuuntelevat, mutta sydämessä ei tapahdu mitään. Me emme pääse ihmisten sydämeen – se on Jumalan Pyhän Hengen työtä Sanan välityksellä. Vasta silloin, kun Jumala saa ihmisen sydämen omakseen, voivat teot seurata perässä.

Tekstimme loppuu sanoihin: ”Mutta kun minun sanani toteutuvat – ja ne toteutuvat – he ymmärtävät, että heidän keskellään on ollut profetta.” Väliillä meistä tuntuu, että maailma menee menoaan, siinä ei ole tilaa Jumalalle. Jumala muistuttaa meitä Hesekielin välityksellä, mikä juuri nyt on meidän paikkamme ja tehtävämme. Jumala pysyy sanassaan ja suunnitelmissaan. Jumalan sana toteutuu. Julistajan tärkein tehtävä on uskollisesti olla ensin itse sanan äärellä, pysyä sanassa ja rukoilla, että vielä olisi otollinen aika Jumalan työlle. Vanhan testamentin profetat uskalsivat sanoa: ”Näin sanoo Herra!”

Harri Joensuu
Raahan kappalainen

Kadonnut ja jälleen löytnyt

Hoos. 14: 2-9

4. sunnuntai helluntaista 28.6.

Lapsena n. 10 vuoden ikäisenä olin säikky ja pelokas. Pelkäsin pimeää, kummituksia, sotaa ja humalaisia. Kaikkein kammottavin pelko kuitenkin oli, että vanhempani hylkäisivät minut. En osaa sanoa, mistä tällainen pelko minuun oli tullut. Kotimme oli turvallinen ja perheemme rakastava. Tuolle pelolle ei ollut mitään aikuisen silmin järjekkävää syytä. Pidin hylätyksi tulemista niin varmana, että vanhemmillani oli vaikeuksia olla kanssani ostoksilla. Jos hetkeksikin kadotin isäni näkyvistä, juoksin kauppakeskuksen informaatioon tekemään ilmoitusta, etteivät isä ja äiti ehtisi livahtaa kaupasta. Ymmärrettävästi äitini ei voinut käsittää pelkoani.

Tällaisella käsittämättömällä pelolla ihminen

usein suhtautuu myös Jumalaan. Kuvittelemme helposti, että Jumala haluaa hylätä meidät. Tai-vaallinen Kuningas on helppo mieltää ankaraksi despootiksi, joka vaatii äärimmäistä kunnioitusta voidakseen syöstä ihmiset luotaan. Tässä mieli-kuvassa on kyllä osa totuutta. Jumala on pyhä, ja kunnia kuuluu yksin hänelle. Synti on kuitenkin hämärtänyt ymmärryksemme, ja pyhä vääristyy mielessämme niin, että tahdomme juosta pakoon. Suuntamme on tällöin juuri sinne, mistä Jumala meidät haluaa pelastaa. Tämän vuoksi me tarvitsemme yhä uudelleen Jumalan omaa ilmoitusta itsestään, että ymmärtäisimme kutsun sovintoon ja lunastukseen.

Profeetta Hoosean julistus on osunut aikaan Israelin pohjoisvaltiolle, joka useiden kunninkaiden aikana harjoitti aktiivista epäjumalan-palvontaa. Kansa oli ottanut elävän Jumalan rinnalle käytännössä kaikki epäjumalat, joita kanaani-laiset ja muut luvatun avion kansat palvoivat. Syystä Israelia verrataan avionrikkojavaimoon.

Mitä tämä teksti kertoo meille Jumalan asenteesta meihin? Mieleeni nousee kuva lääkäristä. Koko Hoosean kirja on diagnoosia ihmisen tilasta. Jumala asettaa eteemme karun kuvan, miten olemme eläneet ja mitä siitä on seurannut. Tuloksena on tartunta, joka hoitamattomana johtaa kuolemaan. Kuitenkaan Ylilääkärimme ei ole valmis heittämään hanskoja naulaan vaan esittää meille ehdottoman toimivan reseptin: Palatkaa minun, Jumalanne, luokse. Minä parannan teidät.

Näin siis meidän silmissämme kadonnut ja ikuiseen pelkoon kietoutunut ihminen on Jumalalle löytynyt. Hän itse aktiivisesti etsii meitä, kuten paimen Jeesuksen vertauksessa. Hän itse parantaa meidät, kuten Kristuksen maanpäällinen toiminta meille julistaa. Hän itse pyhittää meidät kasteellaan kukoistavaksi, syvään juurtuneeksi ja ikivihreäksi sypressiksi, josta hän antaa hedelmänsä kasvaa.

Kun lapsena istuin naama itkusta turpeana kauppahallin infokopissa varmana siitä, että minut on hylätty, muistan aina sen onnen autuuden, kun isän huolestuneet kasvot ilmestyivät hyllyri-vien takaa. Isot kädet nostivat minut syliin – mi-nua oli etsitty ja minut oli löydetty.

Markus Mäkinen-Taina
Teol. yo, Helsinki

”Kenelle kellot soivat?”

Luuk. 13:1-5

5. sunnuntai helluntaista 5.7.

Onnettomuudet herättävät aina kysymyksiä ja ahdistusta. Koulusurmat, tsunamit, estoniat, liikenneturmat. Kysytään ihmisistä. Kysytään Jumalasta. Ihmiset keskustelevat äkillisesti ja/tai väkivaltaisesti kuolleiden valmiudesta kuolla ja miettivät, miksi näin kävi. Eikö Jumala ole kaikkivaltias? Eikö hän pystynyt tai halunnut estää onnettomuutta? Astetta vaikeampi tilanne on rikoksen uhriksi joutuminen. Miksi Jumala salli?

Kysymykset paljastavat myös, mitä ihminen ajattelee Jumalasta ja elämästä. Onnettomuutta pidetään merkinä siitä, että Jumala on hylännyt meidät. Se on ihmisen oma ”Eeli, Eeli, lama sabaktani?”

”Juuri siihen aikaan” (j. 1) liittyy tapahtumat arkeen, tähän aikaan (vrt. Luuk. 12:56). Kaksi järkyttävää tapahtumaa. Ihmiset kertoivat Pilatuksen surmauttaneen uhraamaan tulleita galilealaisia. Ja Siloanin torni sortui, ja alle jäi kahdeksantoista ihmistä.

Ensimmäisestä murhenäytelmästä kerrotaan, että ”heidän verensä oli sekoittunut uhrielainten vereen” (juutalaiset rabbinit käyttävät samaa ilmaisua, jolla viitataan temppeelialueella tapahtuneeseen surmaan). Pilatuksesta on joskus saatu yksipuolinen kuva: hänet esitellään miehenä, joka kysyi totuutta (Joh. 18:38 – osa UT:n vanhimmasta löydetystä tekstistä noin vuodelta 125 jKr.) ja joka yritti kuunnella eri osapuolten ajatuksia. Mutta itse asiassa Pilatus oli julma mies. Josefus vahvistaa, että hän pelkäsi myös poliittisia vastustajiaan. Mahtoiko teolla oli poliittiset juuret? Galileassa oli runsaasti poliittisia ryhmiä. Joka tapauksessa kuvaus osoittaa, että pahuuden kasvot ovat säilyneet muuttumattomina läpi vuosisatojen. Samanlaisia julmuuksia tehdään oman aikamme diktatuureissa.

Luukkaan tarkka esitys kertoo suuresta järkytyksestä: sotilaat olivat liikkuneet suljetulla alueella (Ap.t. 21:28) ja hurskaassa toimessa olleet miehet kuolivat silloin, kun he olivat toimitamassa Jumalalle uhripalvelusta. Ehkä tässäkin oli taustalla salainen synti?

Jeesuksen kysymys: ”Luuletteko, että he olivat suurempia syntisiä?” viittaa siihen, että ker-

tojat olivat sitä mieltä, että kuolleet miehet olivat tehneet jotain, mistä Jumala heidät rankaisi. **Jukka Thurén** huomauttaa, että kysymys voi olla myös väite: ”Te luulette, että he olivat...”

Ihminen pyrkii aina määrittelemään itsensä suhteessa toisiin ihmisiin: olenko parempi vai huonompi? Samalla kysymykset paljastavat hänen ajatuksensa Jumalasta: Jumala on joskus julma, hän on kaikkivaltias, mutta hän on kylmä, arvaamaton. Kun ihminen kohtaa vastoinkäymisiä, hän miettii herkästi rangaistusta (vrt. Joh. 9). Se on merkki syällisyydestä. Jumala nähdään ”Kristuksen ulkopuolella”, ja katseen kääntäjä on itse pahalainen, joka ei anna eikä tunne armoa.

Ensimmäinen esimerkki kertoo rikoksen uhriksi joutumisesta. Toinen esimerkki, kun Silonanin torni sortui heidän päällensä, koskee tapahtumaa. Tapahtumat sijoittuvat Galileaan (j. 2) ja Jerusalemiin (j. 4). Pahinta, mitä kristitty voi tehdä, on ”leikkiä Jumalaa” ryhtymällä selittämään, miksi Jumala salli tsunamit tai maanjäristykset tai liikenneonnettomuudet, rikoksista puhumattakaan.

Kuulijat miettivät ilmeisesti, miten uhrien kävi. Jeesus kehottaa kuulijoitaan kääntämään katseensa pois toisten ihmisten elämästä ja kuolemasta heidän omaan elämäänsä. Ellette käänny, yhtä lailla te kaikki olette tuhon omia. On korkea aika (*kairos*) kääntyä, nyt on Jumalan hetki.

Kääntyäkää, katukaa (*metanoieite, metanoia* ”jälkijätus, katumus”) tarkoittaa Jeesuksen puoleen kääntymistä.

Ihmiset reagoivat yleensä onnettomuuksien jälkeen. Silloin kysytään: Missä olit, Jumala? Miksi minut hylkäsit? Jeesus peräänkuuluttaa hengellistä valmiustilaa. Se tarkoittaa kääntymistä Jumalan puoleen ennen kuin pahat päivät tulevat, joko äkillisesti tai kun elämä loppuu luonnollisista syistä: ”Muista Luojaasi nuoruudessasi, ennen kuin pahat päivät tulevat ja joutuvat ne vuodet, jotka eivät sinua miellytä” (Saarn. 12:1).

Kääntymys on ”tuhon” vaihtoehto. Jeesus oli jo aikaisemmin kehottanut: ”Kuulkaa, ketä teidän tulee pelätä. Pelätkää häntä, jolla on valta sekä tappaa ihminen että syöstä hänet helvettiin. Niin, sanon teille: häntä teidän on pelättävä.” (Luuk. 12:5.) ”Äkkikuolema ei ole erityisen suuren syntivelan maksamista” (**J. Thurén**). Velka on maksettu Golgatan ristillä.

”Älä siis koskaan lähetä kysymään, kenelle kellot soivat, ne soivat sinulle.” Myös elämän kovissa viesteissä on Jumalan rakkauden kutsu: kääntyäkää, uskokaan evankeliumi. Se on viesti meille. ”Ellette käänny” puhuu elämän vakavuudesta. On käännyttävä Jeesuksen puoleen ennen kuin on myöhäistä. Jeesuksen vakavat sanat sisältävät kuitenkin hyvän sanoman. Kristitty ihminen muistaa Jeesuksen sanat: ”Minä olen ylönousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin, eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole. Uskotko tämän?” (Joh. 11:25–26.)

Henrik Perret

Rovasti, STI:n pääsihteeri

Herran palveluksessa

Mark. 3:13-19

Apostolien päivä 12.7.

Jeesus oli ihmistuntijana vertaansa vailla. Ihmiselämän arkisimmatkaan kysymykset eivät olleet hänelle vieraita, ja se lähensi häntä kuulijoihinsa niin, että heitä tuli paljon hänen luokseen. Jeesus opetti heitä utterasti, niin kuin Raamatussa näemme. Usein ihmisiä tuntui kuitenkin kiinnostavan enemmän hänen voimalliset tekonsa kuin hänen sanansa. Johannes sanoo heidän uskoneen Jeesukseen tunnustekojen tähden. Jeesus sitä vastoin ei uskoutunut heille (Joh. 2). Hän tunsu ihmisten pinnallisuuden. Siksi hän muodosti ympärilleen pienemmän läheisten joukon. Sen hän itse valitsi. Markus korostaa tätä päivän evankeliumissa.

Tavallisesti opetusta haluavan oli itse etsittävä itselleen opettaja, joka oli valmis ottamaan hänet oppilaakseen. Jeesus toimi toisin ja määräsi itse, keille hän uskoutuisi. Niitä, jotka hän valitsi, hänen on täytynyt pitää luotettavina. Juudas Iskariotkin oli sellainen, vaikka kavalsi myöhemmin Jeesuksen. Valitutkin voivat luopua ja sanoutua irti uskosta. Taistelu ja uskonkilvoitus, joka alkoi kaikissa opetuslapsissa heidän liittyessään Jeesukseen, päättyi Juudaksessa tappioon.

Jeesus sanoi opetuslapsilleen: ”Ette te valinneet minua, vaan minä valitsin teidät.” Apostolien tekojen luku 12 viittaa Israelin sukukuntiin, mutta samalla se korostaa Jeesuksen merkitys-

tä kaikille kansoille. Lukuhan on ”iankaikkisen täydellisyyden” luku. Iankaikkisessa elämässä tulee olemaan ihmisiä kaikista kansoista. Noiden 12 lisäksi Jumala valitsi Paavalin apostoliksi. Hän ei ollut seurannut Jeesusta tämän vaeltaessa maan päällä, mutta hän oli kuitenkin Ylösnouseen todistaja.

Markus korostaa opetuslasten ainutlaatuisia asemaa. Olemalla Jeesuksen kanssa opetuslapset oppivat tuntemaan tulevan tehtävänsä syvemmin ja laajemmin kuin kukaan muu. Siitä käsin Jeesus lähetti heidät todistamaan, että Jumalan ikaikaiset lupaukset Vapahtajasta toteutuivat hänen kauttaan. Markus puhuu apostolien valtuutuksesta karkottaa saastaisia henkiä. Jeesuksen kuolemassa ja ylösnousemuksessa pahan valta kukistettiin. Jumalan lupaukset saivat muodon. Ne eivät jääneet sanoiksi, vaan ”Sana tuli lihaksi”. Apostoleilla olikin aivan uutta ja ainutlaatuista kerrottavaa. He todistivat, että olivat omin silmin nähneet Jeesuksen sekä Ristiinnaulittuna että Ylösnoussena. Siinä on Jeesuksen ainutlaatuinen perintö apostoliensa kautta tuleville sukupolville.

Jeesus itse ei jättänyt mitään sellaista kirjoitettua jälkeensä, mikä olisi välittynyt Raamattuun. Sekin, mitä hän kirjoitti maahan, kun aviorikoksesta kiinni jäänyt nainen tuotiin hänen eteensä, jäi salaisuudeksi (Joh. 8:6). Sen sijaan apostolit välittivät meille Jeesuksen tahdon mukaisen pelastusilmoituksen. Se on lopullinen ja täydellinen siksi, että he eivät kirjoittaneet omiaan. Pyhä Henki vaikutti apostolien todistukseen. Jeesus tulee uskovilleen tutuksi heidän todistuksensa välityksellä. Siihen on tyytyminen, sillä vasta aikojen lopulla kaikki saavat nähdä hänet. Viimeisen tuomion koittaessa kaikki kootaan hänen eteensä. Siihen asti on Jeesuksen tunteminen mahdollista vain Jumalan sanan välityksellä. Nyt elämme armonajassa, sillä Johannes sanoo hänen olevan täynnä armoa ja totuutta (Joh. 1). Siksi yksikään, joka uskoo tämän todistuksen ja pysyy siinä, ei jää osattomaksi pelastuksesta.

Jeesuksen apostolien erityistehtävänä oli jatkaa hänen työtään maailmassa. He olivat sanansaattajia, joiden sanoissa kuului Kristuksen ääni ja mieli. Apostoliksi tuleminen saattoi merkitä hyvinkin suurta elämän muutosta. Esimerkiksi Simon Kiivailija kuului väkivaltaa ja terrorismia harjoittavaan äärimmäisyysliikkeeseen. Miten sellainen voi tulla apostoliksi? Niin, että hän jät-

tää menneisyytensä taakseen seuratakseen Jeesusta. On kyse mielenmuutoksesta, jonka synnyttää armollisen Jeesuksen tunteminen.

Helposti kristillisestä uskosta jää sellainen mielikuva, että se on persoonatonta oppilauseleminen toistamista. Kuollut usko tunnetaan siitä, ettei se lyö leimaansa ihmisen elämään ja tekoihin. Elävä usko on sen sijaan persoonallista Kristuksen tuntemista, uskaltautumista häneen. Se on jäämistä Jumalan käsiin siitä huolimatta, että hänen johdatuksensa on usein arvoituksellista. Siitä kristitty on kuitenkin varma, että hänet on Kristuksessa armahdettu. Se oli apostolienkin uskon ja elämän luja perusta. Heidän todistuksensa antaa meidänkin elämällemme lujan perustan. Olkaamme myös Herramme palveluksessa siellä, mihin hän kulloinkin meitä kuljettaa. Apostolien todistus on edelleen uutinen ja ilosanoma tässä maailmassa, joka tuntuu usein ahdistavalta ja jonka ”päivän tarjoukset” eivät enää huomenna ole voimassa. Viekäämme meille uskottu apostolien perintö eteenpäin. Ristiinnaulittu ja Ylösnoussut on tie iankaikkiseen elämään.

Antti Herkkola
Kalvolan kirkkoherra

Rakkauten laki

Joos. 24:21-27 tai 2. Kun. 6:8-23, Hepr. 12:25-29, Luuk. 6:27-31

7. sunnuntai helluntaista 19.7.

Kovin ajankohtainen on tämän sunnuntain evankeliumi. Jeesuksen opetuksen ja hänen oman esimerkkinsä mukainen pyyteetön rakkaus näyttää meihin sovellettuna, miten vajavaisia me olemme. Sen rakkauten kohteena olemme mieluusti, mutta entä jopa vihamiestemme rakastajina, heidän, jotka kiroavat, parhaavat ja lyövät meitä.

Samalla, kun tämän sanan edessä näemme, millaista hedelmää uskomme kantaa, se myös vapauttaa meidät Jumalan lapset kostosta. Sekä kuuluisa Hammurabin laki että Mooseksen laki opettivat: ”Silmä silmästä, hammas hampaasta.” Mutta Jeesus opettaa toisin. Koston kierre on katkaistava ennen kuin se on alkanutkaan. Kostolle ei pidä jättää mitään sijaa kristityn elämässä.

Jumalan lapsina olemme saaneet äärettömän armon ja anteeksiantamuksen osaksemme. Iloisin ja vapain sydämin saamme olla tyytyväisiä tähän hyvään osaamme. Mitään parempaa ei voi olla. Tämän maailman ylpeys, itsekkyyys ja oman edun tavoittelu saavat jäädä syrjään. Kristitty voi tinkiä oikeuksistaan.

Totta kai saamme myös puolustautua ja vedota oikeuksiimme. Niin jopa tulee tehdä. Siitä on Raamatussa monia esimerkkejä. Jeesus itse asetti kyseenalaiseksi sen, että häntä lyötiin, mutta hän ei lyönyt takaisin. Hän vaati itselleen lakiin perustuvaa oikeudenmukaista kohtelua. Samoin Paavali vetosi oikeuksiinsa. Esivallan miekka suojelee meitä vääraltä kohtelulta. Mutta silloin kun ei suojele, vaan päinvastoin meitä lain ja oikeuden varjolla kohdellaan väärin, tässä on Jeesuksen opettama tie. Näkökulma on kristittyjen vainoissa ja siinä ristissä, jota me joudumme kantamaan Jeesuksen nimen tähden.

Tämä konkreettinen toimintamalli on hyvin siunauksellinen meille itsellemme. Vääryyden ja epäoikeudenmukaisuuden kokeminen synnyttää helposti katkeruutta. Vihamiesten ja vainoojien siunaaminen ja heidän puolestaan rukoileminen hoitaa ihmeellisellä tavalla loukattua sydäntämme ja pehmittää meitä antamaan anteeksi ja kantamaan heitä Kristuksen rakkaudella. He ovat kulkemassa kohti helvetin ikuista vaivaa, jossa paha saa lopulta palkkansa. Kuitenkin Jeesuksen täydellinen uhri on annettu heidänkin edestään. Vielä on mahdollista sauluksiin muuttua pauluksiksi. Jumalalle on kaikki mahdollista – vaikka tässä ajassa tuntuu, että moni paulus onkin muuttunut saulukseksi.

Tekstikohtamme edellä Jeesus on sanonut: ”Autuaita olette te, kun ihmiset vihaavat teitä ja erottavat teidät yhteydestään ja herjaavat teitä ja pyyhkivät pois teidän nimenne ikään kuin jonkin pahan – Ihmisen Pojan tähden.” Se, mitä maailma pitää onnettomuutena ja epäonnistumisena, voi olla autuutta. Jopa vainotuksi, pilkatuksi ja syrjityksi tuleminen voi olla sitä. Se ei itsessään ole onnea eikä ansiota. Se on päinvastoin pahaa. Mutta kun ihminen saa osakseen vainoa Ihmisen Pojan tähden ja kärsii Jumalaan luottaen, niin paha muuttuu siunaukseksi.

Evankeliumi kääntää siis vanhat arvojärjestykset ylösalaisin. Rikkautta, kylläisyyttä ja iloisuutta on tapana pitää ilman muuta onnena. On kysymys siitä perusteellisesti väärästä arvojär-

jestyksestä, joka on seurauksena siitä, että ihminen ottaa elämänsä omiin käsiinsä ja toimii, kuin hän itse olisi sen valtiasta ja voisi määrätä siitä. Kirkossakin tuntuu siltä, että ihmiset ovat ottaneet oikeudekseen määritellä itse oman uskonsa ja oppinsa. Aivan samoin kuin aikanaan erotettiin synagogasta, meidän aikanamme erotetaan kirkon viroista ja alistetaan julkisen häpeän ja parjauksen kohteeksi ne, jotka haluavat pysyä uskollisesti Jumalan sanassa. Jeesus joutuu huutamaan näille voi-huutonsa ja julistaa toiset autuiksi. Nykykirkossa on epäselvää, kumpi on kumpi.

Varoitus niille, joista kaikki puhuvat hyvää, on erityisesti suunnattu kaikkien aikojen opetuslapsille ja kirkolle. Kirkon tehtävä maailmassa ei ole tulla suosituksi, hyvin suvaituksi tai harmittomaksi. Hajuton, mauton ja väritön kirkkomme vetää linjaa vain siinä, missä ei pitäisi, ja ajelehtii muuten täysin yleisen mielipiteen ja maailmallisten virtausten heiteltävänä. Piisparat joutuvat sylkemään suustaan toinen toistaan järkyttävämpiä asioita vastoin kirjoitettua Jumalan sanaa. Jokainen näkee, että tilanne ei ole hallinnassa.

Siksi on yhä uudelleen palattava tekstimme lähtökohtaan. ”Teille, jotka minua kuulette.” Jeesus puhuu omilleen, jotka ovat kuuliaisista hänen sanalleen. Siitä seuraa väistämättä myös risti ja vaino. Koska tämä puuttuu kirkostamme ja moni oikean Kirkon tuntomerkki on vääristynyt ja hyvin epäselvä, on valvovien kristittyjen ja jäljellä olevien oikeiden paimenten pystytettävä Israelin sortunut alttari. Nyt tarvitaan sitä silmien avautumista, minkä Elisan palvelija koki Dotanissa. Kuka pystyy vapisematta ajattelemaan meidän aikaamme päivän epistolan valossa? Herra, armahda meitä.

Johan Helkkula

Keminmaan seurakuntapastori

Kirkastettu Kristus **Luukas 9:28-36** **Kirkastussunnuntai 26.7.**

Kirkastusvuoren tapahtumasta kertoo ns. synoptikkojen lisäksi myös Pietari kirjeessään (2. Piet. 1:16–18). Erikoista, ettei tapahtumaa ole Johanneksella, mutta hän oli ehkä selvillä muiden teksteistä eikä halunnut toistaa, ja hä-

nellä koko evankeliumi on täynnä Jeesuksen kirkkautta. Johannes mainitaan ennen Jaakobin. Ikäjärjestyksen lienee muuttanut Jaakobin varhainen marttyyrikuolema kaikai v. 41. Evankeliumeja kirjoitettiin 40- ja 50-luvuilla ainakin osittain yhtäaikaan. Taaborin vuori kantaa kirkastusvuoren perinnettä, joskin lumipeitteinen Hermon tai jokin Pohjois-Galilean vuorista lienee todennäköisempi. Noin viikko oli kulu- nut siitä, kun Jeesus ensi kerran puhui tulevas- ta kärsimyksistään ja seuraajiansa osaksi tule- vasta rististä.

On aina hälyttävää, jos ympäröivä maail- ma ja temppelipapisto kiittää keskellään ilme- nevää kristillisyyttä. Onko suola laimentunut maantien pölyksi ja valo himmennyt maailman valhevalojen joukkoon? On vain halpa armo ja välinpitämätön myötäsuka, ei enää synnistä lakkaamus ja uusi elämä. Vastatuuli on Juma- lan kansan myötätuuli. On elämän merkki, kun Jumalan kansan keskellä käy keskustelu siitä, mikä on oikea ja Jumalan tahdon mukainen tie. Kun Jumalan kansan karavaani saa haukkuja ul- koa ja sisältä, eivät vedet ole seisautuneet.

Evankeliumit kertovat, että Jeesuksella oli tapana aamuin ja illoin vetäytyä yksinäisyy- teen rukoilemaan. Kahdesti kerrotaan Jeesuk- sen ottaneen opetuslapsetkin, erityisesti sisäpiir- rin, mukaan. Päivän evankeliumi kertoo toisen tapauksen, ja toinen vielä tunnetumpi on Get- semanan rukousyö, jolloin Jeesus suoranaisesti pyysi rukousta. Opetuslasten kohdalla tulos on samanlainen: väsymys ja uni voittivat. Se siitä rukoustaistelusta, emmekä me taida olla kummempia.

Opetuslapsitrio havahtui siihen, mitä ta- pahtui Jeesuksen rukoillessa. Jeesuksen kas- vot, jotka pian olisivat väkivallan runtelemat, ja vaatteet, jotka pian tahraisi veri ja arvottai- siin, muuttuivat ja sädehtivät kirkkaana. Huip- pukohtaamiseen liittyy kaksi kansan historian merkkimiestä, joiden kummankin kuolemaan liittyi erityistä ja joiden hautapaikat eivät olleet tiedossa (5. Moos. 34 ja 2. Kun. 2). Ei kerrota, kuinka vieraat tunnistettiin, mutta lukematto- mia kertoja juutalaiset miehet olivat kuulleet sanat ”laki ja profeetat”. Nyt Jumalan lain vä- littäjä ja kaikkien profeettojen edustaja olivat paikalla. Varmistuu, että Jeesus on lain ja profe- tioiden täyttymys. Sitä paitsi yli 1200 vuotta ai- kaisemmin pois otettu Mooses ja kirkastushet-

kestä 900 vuotta aikaisemmin taivaaseen otettu Elia olivat Jumalan hyvässä hoidossa ja hyvä- kuntoisina keskustelemassa Jeesuksen tulossa olevasta *exoduksesta* (ei *exituksesta*). Moosek- selle *exodus* oli hyvinkin tuttu kansan Egyptis- tä vapautumisesta ja ”maja” ja ”pilvi” erämaa- vaelluksen ajalta. Hyvä olo valtaa opetuslapset siinä määrin, että Pietari ehdottaa majojen ra- kentamista.

Vaikka henkilökohtainen matkaristi ja taiste- lu uskon puolesta on osamme ja varsinkin pai- menten osa, emme elä pelkästään taistelusta. Tarvitaan Jumalan sanan ja alttarin sakramentin huolto ja uskovaisen kansan hoitava yhdessä- olo ja rukous. Elämme armosta, ja armo riittää, elämme uskosta, emme näkemisestä, mutta jos- kus Jeesus vie seuraajansa kanssaan kirkastus- vuorelle tunnettavista armonvaikutuksista vah- vistumaan ja iloitsemaan. Kuinka kaipaamme- kaan sitä, että edes hetken saisimme levätä us- kossa ja kokea Jumalan erityisen läsnäolon.

Tapahtuu vielä kolmaskin asia. Nähdyn ja koetun rinnalle ja niitä vahvistamaan tulee ää- ni, Jumalan oma puhe. Näkemiset ja kokemi- set haihtuvat, jää kestävä Jumalan sana, jon- ka varaan on rakennettava. Suurta on se, että Jumala tunnustaa Jeesuksen rakkaaksi Pojak- seen ja Poika tunnustaa meidät rakkaiksi lapsik- seen. Näistä seuraa se, että uskovainen tunnus- taa Jeesuksen Vapahtajakseen ja Herrakseen, mistä edellä on ollut puhetta (Luuk. 9:26). Lu- paukset täytyvät Jeesuksessa (5. Moos. 18:15; Jes. 42:1; 53). Muitten on peityttävä, jää vain Kristus yksin.

Pilvi on Jumalan kirkkauden valoverho. Ju- malan pyhyys ja hyvyys pelästyttävät ja polvis- tuttavat. Monet pelkäävät Kristuksen kirkastu- mista siksi, että silloin oma elämä suorastaan lä- pivalaistuu. Synnin mahti on sen kyvyssä saada itsensä unohtumaan. Unohtuu Jumalan hyvyys ja oma pahuus. Jumalan pyhyys heijastuu ma- ilmaan pysyvinä ja ehdottomina arvoina. Mitä useammilta Jumalan käskyiltä eli arvoilta ih- minen kieltää niiden arvoin, sitä kapeammaksi elämä tulee ja sitä vähemmän merkityksellisiä ja iloa tuottavia asioita on. Siitä aikamme tyh- jyys ja paha olo. Tai toisesta näkökulmasta. Kun ihmistä estetään vihaamasta syntiä selittämällä synty olemattomaksi, ihmisen vihasta tulee koh- teetonta ja se suuntautuu väärin. Tästä oman aikamme selittämätön väkivalta. On ihmiselä-

män perustava kokemus olla Jumalan edessä ja tuntea hänen pyhyytensä, vihansa ja tuomionsa, kun Jumalan laki tunkee omaantuntoon, mutta samalla kokea Jumalan armo ja anteeksiantava rakkaus, koska Jeesus kuoli puolestamme.

Kirkastusvuorella kaksi aikamme kadottamaa suurta totuutta varmistuu. Ensinnäkin Jumala on, ja tämän näkyvän maailman rinnalla on toinen todellisuus, josta maailmamme on lähtöisin. Sinne korotettiin Herramme, sieltä hän palaa ja sinne myös meitä odotetaan (2. Kor. 4:18; Hepr. 11:24–27). Toinen asia on tämä: Jeesus on Jumalan Poika ja meille lähetetty Pelastaja. Teologian terveyden ratkaiseva mittari on veri-arvo. Se, kuinka meidän käy, on sidoksissa siihen, miten Jeesuksen veren arvoa, sovitusta, lunastusta ja syntien anteeksiantamusta julistetaan, uskotaan, opetetaan ja tunnustetaan.

Keijo Rainerma

Rovasti, Kankaanpään kirkkoherra

Totuus ja harha

Matt. 7:24-29

9. sunnuntai helluntaista 2.8.

Ihminen osaa tehdä sellaista, mitä Jumala ei osaa. Ihminen osaa valehdella ja pettää, mutta Jumala ei. Jumalassa ei ole vilppiä. Hän, joka on Totuus, on täynnä totuutta.

Tämä seikka nousee esiin evankeliumista, joka kertoo kahdesta rakentajasta. Heidän työskentelyssään ei ulkopuolinen tarkkailija olisi huomannut mitään merkittävää eroa. Kumpikin oli ammattitaitoinen ja osasi käyttää taitavasti mitanauhaa, kirvestä, sahaa ja vasaraa. Kummankin rakennus näytti myös valmiina yhtä uljaalta. Et olisi osannut sanoa, kumpi oli parempi.

Meidän on vaikea sanoa toisistamme toisiamme tarkkailemalla, kenen rakennus on paras. Jokaisessa näytetään olevan niin hyviä kuin huonoja ominaisuuksia. Inhimilliset arviointimenetelmät eivät johda kovinkaan varmaan lopputulokseen.

On aikoja, jolloin rakennukset eivät joudu edes testiin. Aina elämässä ei ole nähtävillä mitään erityistä turvan tarvetta. Silloin kaikki rakennukset tuntuvat yhtä kestävilä. Joskus elämässä kaikki tuntuu solisevalta musiikilta ja kainenlaiset rakennelmat riittävän hyviltä. Juuri tä-

mä elämään ajoittain kuuluva rauha saa aikaan sen, että emme tule usein pohtineeksi elämää pintaa syvemältä.

Turvallista satamaa arvostaakin vain se, joka on joutunut hengenhätään merellä. Kerran merihätään joutunut käyttää myös satamassa olonsa ajan hyödyksi niin, että seuraavalla kerralla on paremmin varautunut vaikeisiin tilanteisiin.

Mitä ovat näiden kielikuvien taakse kätkeytyneet myrskyt ja niihin varautumiset?

On kysymys Jumalan sanan tuomasta turvasta. Raamattu auttaa meitä tuntemaan paremmin itseämme ja sitä, mitä meille kuuluu.

Kun luen Raamatusta vaikkapa Israelin kansan napinoinnista erämaassa, tiedän, että napinat eivät olleet vain kauan sitten eläneiden ihmisten tyytymättömyyden ilmausta. Ne ovat myös minun suussani, kun elämässä asiat menevät toisin kuin itse tahtoisin. Ja meitä kapinoitsijoita katsoessani voim samalla Raamatusta ymmärtää, että me katsomme asioita ja olosuhteita hyvin pienestä näkökulmasta. Ilman Jumalan sanaa emme osaa ajatella, että on Joku, joka näkee pidemmälle kuin me, ja että tämä Joku tahtoo antaa meille enemmän ja parempaa kuin osaamme kuvitellakaan.

Usein elämämme suurimmat myrskyt liittyvät oman itsemme tuntemiseen. Ne ovat tuhoisimpia silloin, kun emme tunne itseämme, vaan olemme olleet väärässä luulossa. Jeesuksen vertaus auttaa katselemaan omaa rakennustamme muussakin kuin vain oman viisautemme varassa. Itse emme huomaa siinä oleellista heikkoutta. Siksi tarvitsemme Jumalan sanan tuomaa näkökykyä.

Herra Jeesus katsoo rakennuksen ulkoisen kauneuden sijasta sitä, millaiselle perustalle talo on rakennettu. Hyvällä ilmalla talon perustan pohtiminen ei tunnu ajankohtaiselta. Mutta josakin vaiheessa tulee rajuilmojen aika. Silloin kun vettä tulee kaatamalla ja pienistä pisaroista muodostuu suuria virtoja, on pakko alkaa miettiä talon perustuksia. Viekö tulvavesi mensesään hiekan, jolle talo on rakennettu, vai onko lattian alla tukeva kallio, joka pysyy paikallaan säällä kuin säällä? Se on lopultakin kaikkein tärkein kysymys.

Edellä totesin, että Jumala ei osaa valehdella. Siksi Jumalan sanaa verrataan Raamatussa yhä uudestaan kallioon. Se pysyy paikallaan, vaikka kaikki ympärillä tuntuisi olevan yhtä kaaosta.

Sunnuntain teemana on totuus ja harha. Tootuus tarkoittaa sitä, mitä Jumala on ja mitä hän on meille Raamatussa ilmoittanut. Tootuus tarkoittaa Jumalan sanaa, jonka varaan voimme turvallisin mielin rakentaa elämämme. Mutta tootuus on vielä enemmän. Jeesus Kristus sanoi itsestään: ”Minä olen tie, tootuus ja elämä.” Se, joka tulee Herran Jeesuksen luo, tulee tootuden luokse. Ja se, joka uskoo häneen, rakentaa elämänsä kalliolle, joka ei horju. Kaikki muut perustat ovat harhaa. Kaikki muut perustat pottävät viimeistään siinä vaiheessa, kun rajumyrsky alkaa.

Jumalan sana kehottaa meitä tutkimaan elämämme perustaa. Meidän ei tule olla tyhjän rakentajan kaltaisia, joka pystytti kyllä hienon pytingin mutta ei ymmärtänyt rakentaa sitä kestävälle pohjalle. Herra Jeesus sanoo myöhemmin samassa evankeliumikirjassa sanastaan näinkin: ”Taivas ja maa katoavat, mutta minun sanani eivät katoa.”

Taivas ja maakin katoavat jossakin vaiheessa. Silloin puhutaan tosin jo sellaisista myrskyistä, joita me emme osaa kuvitellakaan. Mutta vaikka nykyinen luomakunta katoaakin, niin Herran Jeesuksen sanat eivät katoa. Silloinkin perusta kestää.

Mutta eikö silläkin, millainen rakennus perustalle pystytetään, ole merkitystä?

Tähän kysymykseen vastaa apostoli Paavali 1. Kor. 3:11–15:ssa. Me emme ehkä uskalla ajatella, että oma rakennuksemme olisi ainakaan kokonaan kultaan, hopeaan tai jalokiviin verrattava. Mutta tärkeintä onkin, että myös puusta, heinistä ja oljista rakentanut ihminen pelastuu, jos hän on rakentanut oikealle perustukselle eli Herran Jeesuksen varaan. Hänen rakennelmasa kyllä siinä tapauksessa tuhoutuu, mutta hän itse ei, vaan hän pelastuu tuomiopäivänkin koetelemuksista.

Siitä, mitä palavista materiaaleista rakentaminen voisi käytännössä tarkoittaa, antavat hyvän viitteen 400-luvulla eläneen kirkkoisä **Augustinuksen** sanat: ”Saatat erehtyä, mutta en ole lahkolainen.” Hänen sanansa tarkoittavat sitä, että kuka tahansa kristitty voi olla joissakin kristinuskoon kuuluissa opinkohdissa väärässä, mutta sellainen seikka ei vie häntä eroon pelastuksesta, kunhan hänen turvanaan on Jeesus Kristus. Perusta voi olla kunnossa, vaikka seinissä olisikin kestäättömiä rakenteita.

Todellisuudessa me kaikki rakennamme hel-

posti myös puusta, heinistä ja oljista eli tulta kestäättömistä materiaaleista. Tässä elämässä yksikään ihminen ei hallitse kaikkea. Ainoa kestävä rakennusmateriaali, jolle tuomiopäiväkään ei voi mitään, on siis Jumalan sana. Se kestää kaikki koetelemukset. Muut materiaalit eli ihmisten ajatukset ja mielipiteet osoittautuvat tuomiopäivänä kestäättömiksi.

Vaikka elämässämme olisikin paljon ihmisten mielipiteiden kokoon kyhäämää, niin silloin kun elämämme perustana on Herra Jeesus itse, emme joudu hukkaan. Hän on kantanut ruumiissaan syntimme ristille ja noussut ylös kuolleista. Näin tie taivaaseen on meillekin avattu. Paavali julistaakin: ”Pyydämme Kristuksen puolesta: suostukaa sovintoon Jumalan kanssa. Kristukseen, joka oli puhdas synnistä, Jumala siirsi kaikki meidän syntimme, jotta me hänessä saisimme Jumalan vanhurskauden. Jumalan työtovereina me vetoamme teihin: ottakaa Jumalan armo vastaan niin, ettei se jää turhaksi!”

Kun niin teemme, rakennamme kalliolle, jota suurimmatkaan myrskyt eivät horjuta.

Jukka Norvanto
Sansan radiopastori

Uskollisuus Jumalan lahjojen hoitamisessa

Luuk. 12:42-48
10. sunnuntai helluntaista 9.8.

Pietari on juuri edellä kysynyt, osoittaako Jeesus kehotuksensa valvomiseen ihmisille yleensä vai pelkästään omille opetuslapsilleen (j. 41). Taloudenhoitajavertauksesta käy ilmi, että Jeesus tarkoittaa tässä nimenomaan opetuslapsiaan. Vain ne, jotka tuntevat isännän, tiedostavat saaneensa tehtävän isännältä eli Jumalalta. Lisäksi jakeessa 46 todetaan: ”Palvelija saa saman kohtalon kuin epäuskoiset.” Eli kristitytkin voivat langeda pois uskostaan.

Se tapahtuu niin, että käyttää Kristuksen kalliisti lunastamaa vapautta väärin. Palvelija alkoi ajatella: ”Isäntä ei tule vielä pitkään aikaan.” Palvelijan päättely ja menettely oli virheellinen ainakin neljällä tavalla. Ensiksi, me emme voi tietää, milloin Jeesus tulee takaisin. Isä yksin tietää

sen (Matt. 24:36). Lisäksi emme voi tietää, millä hetkellä aikamme loppuu. Voi olla, että huomena kohtaa liikenneonnettomuus tai sairauskohtaus, joka vie hengen. Niinpä kristityn tulee olla joka hetki valmiina vastaanottamaan Herraansa.

Toiseksi, palvelija luotti virheellisesti siihen, että hän kykenee kääntämään kurssinsa myöhemmin. Mistä hän saattoi sen tietää? Entä jos Jumala olisi antanut hänen paatua synteihinsä? Joskus kuulee jonkun sanovan, että vielä näitä uskonasioita ehtii vanhuudessakin miettiä. Entä jos etsikkoaika onkin nyt? Etsikää Jumalaa silloin, kun hänet löytää voidaan! (Jes. 55:6).

Kolmanneksi on muistettava, että Jumalan tuomio on itse asiassa läsnä joka hetki. Vaikka kertomuksen isäntä näennäisesti menikin pois, tietää kaikinäkevä koko ajan, missä menemme (Ps. 139:7). Miksi siis yrittää piiloutua häneltä, jota emme lopulta pääse karkuun? Sellainen piiloutumisleikki on yhtä onneton kuin se, mitä Aadam yritti paratiisissa. Neljäs surkeus tässä on se, ettei ihminen lopulta löydä onnea vanhaa syntistä ihmistään elättämällä. Ihmisen onni on siinä, että hän saa elää yhteydessä Luojaansa ja upottaa vanhan ihmisensä kasteen hautaan. Ehkäpä suurimpia Jumalaa koskevia väärinkäsityksiä on se, että hän olisi ilonpilaaja. Vaikka tosi asiassa ilo Herrassa on väkevyytemme, kun taas synnistä tuleva ilo on likaista ja hetken häivähdys, joka jättää tyhjän olon. Paha taloudenhoitaja on siis esimerkiksi siitä, kuinka ihmisen ymmärrys monella tavalla pimenee, kun synnille annetaan valta. Kristuksessa meille on sen sijaan tarjolla kirkas näkökyky omaksi ja lähellämme elävien parhaaksi.

Samana sunnuntaina kahden edellisen vuosikerran evankeliumit peräänkuuluttavat uskollisuutta Jumalalta saatujen lahjojen käytössä. Tässä Jeesus kiinnittää huomiota siihen, kuinka me kohtelemme toisia ihmisiä. Meidät on kutsuttu rakastamaan toisia ihmisiä sillä rakkaudella, jota Jumala on ensin meille osoittanut (1. Joh. 4:10). Nämä kaksi näkökulmaa täydentävät toisiaan: rakastammehan ihmisiä nimenomaan niillä lahjoilla ja ominaisuuksilla, joita olemme saaneet. Jumalan yhteydessä olemuksemme lahjoineen ”virittyä palavaksi” rakkauden kaksoiskäskyn mukaiseen elämään.

Vertauksessa perään kuulutettu vastuullisuus koskee sekä yhteisöä että sen yksittäistä jäsentä. Seurakunnassa olisi tarkoitus, että monet lahjat tulevat rikkaasti käyttöön, sen mukaan kuin lah-

joja on saatu. Yhteisö antaa tilan lahjojen käytölle ja rohkaisee siihen. Yksilö taas iloisesti täyttää paikkansa Kristuksen ruumiissa antamalla lahjansa käyttöön. Toteutuuko tämä keskellämme? Lisäksi on lohdullista kuulla, että tietämättömyydessä tehdyistä synneistä ei joudu vastaamaan samalla tavalla kuin tietoisista, sillä kuka voisi kaikki erehdyksensä ymmärtää (Ps. 19:13)? Tämä kertoo, että Jumala on lopulta oikeudenmukainen ja lempeä, vaikka väärinkäytökset tul-laankin tuomitsemaan.

Löydämmekö vertauksesta Kristuksen, vai onko kaikki tässä vain lakia? Jakeessa 46 voimme nähdä Kristuksen. Jumala antoi Kristuksen kokea kovia, jotta me saisimme olla vapaita Jumalan tuomiosta: ”Omista teoistaan me uskoimme hänen kärsivän rangaistusta, luulimme Jumalan häntä niistä lyövän ja kurittavan, vaikka meidän rikkomuksemme olivat hänet lävistäneet ja meidän pahat tekemme hänet ruhjoneet. Hän kärsi rangaistuksen, jotta meillä olisi rauha, hänen haavojensa hinnalla me olemme parantuneet.” (Jes. 53:4-5.) Siinä on lopulta meidänkin toivomme, koska kukaan ei kykene pitämään kaikkea sitä, mitä pyhä Jumala meiltä vaatii. Onneksi Kristus teki sen ja suostui vielä syntiuhriksi meidän tähtemme.

Lauri Seppänen

Tampereen ja Lahden
OPKOjen opiskelijapastori

Etsikkoajoja

Matt. 11:20-24

11. sunnuntai helluntaista 16.8.

Etsikkoajat ovat painuneet visusti mieleemme lapsuudessa ja nuoruudessa kuulemassamme julistuksessa ja opetuksessa. Nuorena usein mietittiin, että jos etsikkoaika on mennyt ohi, niin mitään ei ole tehtävissä. Kauhulla ajattelen joskus vieläkin niitä tuntemuksia.

Ruotsinkielinen käännös termille kuuluu *besöksetider*. Ajatus on, että Jumala vieraillee ja jatkaa (?) matkaa. Sana on varmasti tavoittanut jotakin siitä, mitä tämän sunnuntain evankeliumitekstissä välitetään lukijalle.

Evankeliumikappaleessa Jeesus on asettunut ikään kuin tuomarintuimelle jo etuajassa. Viimeiseen tuomioon on vielä matkaa, mutta

jo nyt hän käy arvioimaan kaupunkeja. Kappaleen avaintermiit ovat *nuhtelee, tunnusteot, parannus*.

Jeesuksen nuhtelu on toisenlaista kuin se tuomio, joka näitä kaupunkeja odottaa viimeisellä tuomiolla. Jumalan Poika on maailmankaikkeuden lopun tuomari, jonka kasvoja taivas ja maa pakenevat. Kuitenkaan tässä kappaleessa ei ole vielä tuomio koko vaikutuksessaan. Nuhtelun tarkoitus on parannuksen tekoon kehottaminen. Parannus kuuluu arnonaikaan, aikaan, kun vielä on mahdollista kääntyä syntiseltä tieltä ja palata Jumalan tahdon tielle. Nuhtelu on rakkautta, ei tuomiota.

Jeesuksen käyttämä kuva parannuksesta on varsin dramaattinen. Hän puhuu ”säkissä ja tuhassa” osoitettavasta parannuksen teon mielialasta. Sellaisen katumuksen ymmärtää paatuneinkin jääri. Sodoman kaupungin kohtalon käyttäminen eskaloi Jeesuksen puheiden voimaa. Puheen tarkoitus on paljastaa Kapernaumin kovuus ja katumattomuus. Jopa läpisyntinen Sodoma olisi hurskaita täynnä, jos Kapernaumin tunnusteot olisivat tapahtuneet siellä. Puhe oli varmasti karvasta kuulla hurskaille Kapernaumin synagogassa sipsutteleville fariseuksille, jotka sivelivät rukousviittojensa tupsuja ja kateellisina katselivat naapurin viitan tupsun näyttävyyttä.

Tunnusteot tuovat evankeliumikappaleeseen etsikkoaikojen teeman. Tunnusteot ovat tekoja, joilla Jumala ilmoittaa olevansa läsnä. Pelastus on saapunut, olkaa valmiit ja kuulkaa, mitä hänellä on sanottavanaan. Hän ”vierailee”, besöker, kaupungissa. Etsikkoajat saavat näin evankeliumillisen värin. Etsikkoaika on Jumalan aika kaupungille ja myös yksityiselle ihmisille. Hän on astunut alas taivaastaan meidän luoksemme autamaan meitä. Lohtua tuo se, että Jumala ”tahtoo, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja tulisivat tuntemaan totuuden”. Nuoruuden iltahetkien pelosta ei näin ajatellen ole jäljellä kuin muisto.

Milloin on siis meidän etsikkoaikamme tämän ajan Suomessa? Milloin se on ollut yksityisellä ihmisellä ja milloin kansakuntana? Kysymys on puettava tekstin ajatuksen muotoon eli on kysyttävä, milloin Jumala lähestyy meitä ja vierailee luonamme pelastusteoillaan? Näin kysyttäessä aavistellamme jo vastauksen. Etsikkoaikamme on nyt! Nyt on pelastuksen päivä. Ei eilen, ei huomenna, vaan nyt. Jumala on tuonut ei vain tunnustekojaan, vaan myös pelastuksen-

sa, omat tekonsa, luoksemme. Sananjulistus avaa sydämen oven, evankeliumi murtaa lain kovettaman kallion ja ihminen saa jopa joskus kokea Jumalan rakkautta koko olemuksessaan. Ilo ja rauha paistaa kasvoista läpi. Sakramentti vahvistaa armollaan ja ”me saamme maistaa Herran suloisuutta”.

Sodomassa ihmiset kovettivat itsenä Lootin ja Aabrahamin julistukselle ja Jumala tuomitsi heidät. Kapernaumissa Jeesus kehui Sodomaan ja moitti Kapernaumin asukkaiden kovuutta, vaikka paikalla oli enemmän kuin Loot ja Aabraham yhdessä. Mitä hän mahtaakaan sanoa meille, kun sovitus on tapahtunut, kuolema on voitettu ja Jumalan konkreettiset pelastusteot ovat läsnä seurakunnassa ja avaavat taivaan ja sulkevat helvetin – mutta niin moni meistä vain kääntää selkänsä ja yrittää itse pelastaa itsensä? Voi meitä, myllynkivi kaulaamme! Herra armahda, Kristus armahda, Herra armahda!

Vesa Pöyhtäri

Oulun Karjasillan kappalainen

Itsensä tutkiminen

Matt. 23:1-12

12. sunnuntai helluntaista 23.8.

Ensi kuulemalta vaikuttaa siltä, kuin tämän päivän Jeesuksen sanojen kohteina ovat vain jotkut tuon ajan yhteiskunnan julkisuudessa vaikuttaneet henkilöt – lainopettajat ja fariseukset. Tuskinpa näitä Jeesuksen sanoja kuitenkaan olisi säilytetty jälkimaailmalle, ellei olisi tajuttu, että Jeesus haluaa johtaa jokaisen häntä kuuntelevan ihmisen itsetutkisteluun eikä vain voivottelemaan johtajiensa kelvottomuutta. Itsensä tutkiminen onkin valittu tämän sunnuntain teemaksi.

Mikään ei ole sen vaikeampaa kuin rehellinen itsensä tutkiminen ja tunteminen. Nimenomaan oman minuuden kielteisten piirteiden kohtaaminen on meille vaikeaa. Emme halua päästää tietoisuuteen itsestämme sellaista, minkä koemme epämiellyttäväksi. Luther onkin sanonut: ”Rakastamme kaikki totuutta ja vanhurskautta ja riipumme siinä kiinni, kun se näyttää meistä säteilevältä, ja halveksimme sitä, kun se näyttää meistä rumalta. On siis niin, että vieläpä ihmisen jalo kaipaus totuuteen ja vanhurskauteen johtaa kadotukseen, koska tämä kaipaus palvelee

ihmistä, joka etsii vain omaansa myös silloin, kun hän etsii Jumalaa. – – Me olemme luonnostamme valehtelijoita, totuus voi tulla meille vain päinvastaisessa hahmossa kuin mitä me ajattemme.”

Suostummeko näkemään elämämme ja asenteemme Herran sanan valaisemana? Nythän totuus itsestämme on itseämme koskevan todellisuuden kirkastumista. Perisyntisyytemme tähden todellisuus itsestämme voi olla kauhistuttavaa!

Toivon mukaan meidän usein toistuvana rukouksenamme ovat tutun psalmin sanat: ”Tutki minua, Jumala, ja tunne minun sydämeni, koettele minua ja tunne minun ajatukseni. Ja katso: jos minun tieni on vaivaan vievä, niin johdata minut iankaikkiselle tielle” (Ps. 139:23–24, KR 38). Tutkijanani onkin Jumala enkä itse ja avoimena mahdollisuus, että olen väärällä tiellä!

Olenko sellainen ihminen, joka puhun yhtä, mutta teen toista (Matt. 23:3)? Onko olemassa ristiriita minun kauniiden sanojeni ja todellisen elämäntapani välillä? Yritänkö esittää jotain toista henkilöä kuin sitä, mitä todellisuudessa olen? Kätkenkö naamarin taakse todellisen olemukseni? Osaanko erottaa sen, milloin tämä kätkeminen on halua olla hienotunteinen ja kohtelias, milloin se on teeskentelyä?

Joku viisas onkin sanonut, että ihminen on rehellinen silloin, kun hän ilmaisee asian toiselle sellaisena, millaiseksi hän sen tietää, eikä väärästä tai kaunistele sitä omaksi tai toisten hyväksi. Rehellisyydessä on kysymys perusasenteesta, jossa ihminen vaikeuksista huolimatta pysyy itselleen totena, läpinäkyvänä ja on itsensä kanssa yhtä. Se on pyrkimystä täyteen rehellisyyteen ajatuksissa, sanoissa ja töissä itseään, toisia ihmisiä ja Jumalaa kohtaan. Jeesus terävöittää puheensa vähän myöhemmin: ”Olette hurskaita ulkonaisesti, ihmisten silmissä, mutta sisältä täynnä teeskentelyä ja vääryyttä” (Matt. 23:28).

Olenko esittämässä hyvän elämän vaatimuksia lähimmäisilleni, mutta en auta heitä toteuttamaan näitä vaatimuksia enkä itsekään pysty niitä käytännössä noudattamaan (Matt. 23:4)?

Kerjäänkö ihmisten huomiota? Haluanko, että minut nähtäisiin? Ovatko toisten mielipiteet minusta itsestäni minulle tärkeitä. Haluanko tulla hyväksytyksi? Käytänkö sellaisia vaatteita, joiden odotan herättävän toisten huomiota (Matt. 23:5)? Onko minulle tärkeää, että olen huomiota kohteena ja että saisin arvostetun aseman ja

paikan (23:6)? Ovatko tittelit minulle tärkeitä (23:7)?

Jeesus paljastaa sanoillaan jotain ihmisessä olevasta ylpeydestä. Vaikeutemme on kuitenkin se, ettemme omassatunnossamme koe itseämme ylpeiksi. Näemme herkästi lähimmäisen ylpeyden, mutta oma ylpeytemme ei pistä omaatuntoamme. Jopa loukkaannumme siitä, jos joku sanoo meitä ylpeiksi.

Ehkä silloin huomaamme jotain omasta ylpeydestämme, kun joudumme tilanteeseen, jossa meillä on mahdollisuus palvella itsellemme hankalaa ja vastenmielistä lähimmäistämme. Kuinka haluttomia silloin olemmekaan (Matt. 23:11)! Meidän on myös vaikea oppia aidosti alentamaan itseämme (23:12), mutta loukkaannumme syvästi, jos meitä nöyrytetään!

Jeesuksen sanojen johtaman itsetutkistelun tulisi viedä meidät päivän epistolantekstin äärelle. Siinähan apostoli Johannes sanoo suoraan kaikille Jumalan lapsille, että ”jos väitämme, ettemme ole syntisiä, me petämme itseämme eikä totuus ole meissä” (1. Joh. 1:8). Asia on niin vakava, että hän toistaa sen: ”Jos väitämme, ettemme ole syntiä tehneet, teemme hänestä valehtelijan eikä hänen sanansa ole meissä” (1:10). Mekö muka olimme vailla ylpeyttä?

Samassa yhteydessä Johannes kuitenkin opettaa: ”Jos me tunnustamme syntimme, niin Jumala, joka on uskollinen ja vanhurskas, antaa meille synnit anteeksi ja puhdistaa meidät kaikesta vääryydestä” (1:9), sillä ”meillä on Isän luona puolustaja, joka on vanhurskas: Jeesus Kristus. Hän on meidän syntiemme sovittaja.” (2:1–2.)

Olavi Peltola

Rovasti, Lähetisyshdistykse Kylväjän eläkkeellä oleva koulutussihteeri, Helsinki

Mene Siiloan altaalle!

Joh. 9:1-7, 39-41

13 sunnuntai helluntaista 30.8.

Johanneksen evankeliumi on tallentanut suuren joukon Jeesuksen kohtaamisia. Muistamme Nikodemuksen, joka tuli Jeesuksen luo yöllä (Joh. 3). Koskettava on kuvaus Jeesuksen ja samarialaisen naisen kohtaamisesta Sykarin kaivolla (Joh. 4). Kahdeksannen luvun alussa Jeesuksen

luo tuodaan aviorikoksesta tavattu nainen. Nyt saarnatekstinä olevassa luvussa Jeesus kohtaa sokeana syntyneen. Sitten seuraa Jeesuksen ja Betanian Martan ja Marian kohtaaminen Lasaruksen haudalla. Tätä lukua on sanottu evankeliumin keskikohdaksi, taitteeksi. Jeesuksen tie kohti Jerusalemia ja ristiä alkaa. **Teemu Kakkurilta** on äskettäin ilmestynyt hyvä kirja näistä evankeliumien kohtaamisista.

Luen mielelläni saarnaa valmistaessani *Fyrahanda sädesåker* -kirjaa. Tässäkin sitä mainostan! Päivän evankeliumin on siinä selittänyt **Bertil Gärtner**, josta sittemmin tuli linjakas Göteborgin piispa. Hän sanoo, että tässä luvussa on kaksi peruspilaria, joiden varaan kerronta rakentuu. Toinen niistä on sokeana syntyneen parantaminen ja toinen Jeesuksen sana: Minä olen maailman valo.

Jeesus särkee juutalaisille – niin meille kaikille luonnostaan – tyypillisen ajatuksen, että synty ja sairaus liittyvät yhteen. Totta kai on sairautta, jonka synty on aiheuttanut. Siksi on tärkeää opettaa kirkkaasti Jumalan laista elämän omana lakina. Joka tietoisesti rikkoo Jumalan kymmenessä käskyssä antamia elämän ohjeita, samalla tuhoaa omaa elämäänsä. Olemme viime vuosikymmeninä alkaneet tajuta, miten ihmistä tuhoava aine on nikotiini. Tupakanpoltto tuottaa sairautta. Tämän tässä totean, vaikka en kehotakaan ketään tupakanpoltosta saarnaamaan.

Mutta päivän evankeliumissa Jeesus torjuu synnin ja sairauden yhteyden. Sairaudella on aina syvempi tehtävänsä. Turhaan ei ole sanottu, että ”sairaus on lähestyvän Jumalan varjo”. Syntymästä saakka sokean miehen sairauden tarkoitus on, että Jumalan teot tulisivat hänessä julki! Kun vielä on päivä, meidän tulee tehdä niitä tekoja, joita lähettäjani meiltä odottaa, sanoo Jeesus.

Sitten Jeesus sylkäisi maahan, teki syljistä tahnaa ja siveli sitä miehen silmiin. Sitten hän sanoi: Mene Siiloan altaalle ja peseydy. Mies meni, peseytyi ja palasi näkevänsä. **Jukka Thurén** viittaa tässä kohdassa siihen, miten samaan tapaan profeetta Elisa paransi Naemanin spitaa-lista. Vastusteltuaan Naemankin meni, peseytyi ja palasi.

Jeesuksen ihmeteat olivat tunnustekoja, jotka ilmaisivat messiaanisen ajan koittaneen. Oli profeettojen lupaus siitä, mitä tapahtuu Messiaan tullessa. Silloin sokeat saavat näkönsä, kuurot kuulevat ja rammot kävelevät. Nyt oli tämä aika.

Sen ilmaisi Jeesus sanoillaan ja teoillaan. Oli päivä, jolloin tuli tehdä lähettäjän tekoja.

Tekstimme loppusanoissa Jeesuksen kuulijat saavat kuulla Vapahtajamme terävän arvion heidän tilastaan. On sokeita, jotka saavat näkönsä. Mutta on monia, jotka luulevat näkevänsä, mutta Jeesuksen torjuessaan ovatkin sokeita. ”Sokeat saavat näkönsä, ja näkevistä tulee sokeita.” Näin tapahtuu yhä tänään. Evankeliumi syntien anteeksiantamuksesta Jeesuksen veressä päästää meidät Jumalan lasten vapauteen. Synnin monella tavalla sokaisemat pääsevät näkemään autuutensa Kristuksen täytetyssä työssä. Mutta moni itseään täynnä oleva, rikas, rikastunut ei mitään tarvitse. Hän kulkee Vapahtajan ja todellisen parannuslähteen ohi. Thurén sanoo sattuvasti näistä ihmisistä, miten he luulevat olevansa kyvykkäitä, näkeviä ja tietävänsä asiat paremmin kuin Jeesus.

Bertil Gärtner sanoo hyvin, että kuten Siiloan lähteestä sokea sai näkönsä, niin annetaan meille Jeesuksessa elämä ja valo. Gärtnerin mukaan on todennäköistä, että tässä perikoopissa on viittaus myös pyhän kasteen kylpyyn. Kastevesi on virvoittava uuden elämän lähde, uudestisyntymisen pesu Pyhässä Hengessä. Meidän tulisi usein ja painokkaasti opettaa kasteesta ja siinä annettavasta uudesta elämästä!

”Minä olen maailman valo.” Tässä on siis yksi Jeesuksen Minä olen -lauseita, joita on useita juuri Johanneksen evankeliumissa. Tässä kohdassa ei kuitenkaan ole sanoja *ego eimi*. Pimevässä maailmassamme tarvitaan Jeesus-valoa loistamaan, antamaan iloa, toivoa ja rauhaa. Joka minua seuraa, ei pimeässä vaella, vaan hänellä on oleva elämän valkeus! Vielä on päivä, armon päivä, evankeliumin julistamisen aika!

Mene siis Siiloan altaalle ja peseydy!

Reijo Arkkila

TT, Sleyntöiminnanjohtaja
emeritus, Helsinki

Lesken ropo

Markus 12:41-44

14. sunnuntai helluntaista 6.9.

Jeesus istui Jerusalemin valtavan temppelialueen naisten esipihalla paikassa, jossa hän oli ennen-

kin opettanut ja väitellyt fariseusten ja kirjanop-
pineiden kanssa (Joh. 8). Hän katseli ihmisten
uhraamista kolmattatoista uhriarkkuu eli pasuu-
naa vastapäätä. Pasuunat saivat nimensä niiden
muodosta; suuaukko oli kapea ja pasuuna leveni
alaspäin. Kunkin pasuunan kohdalla oli määritel-
ty sen kohde, mutta kolmastoista pasuuna, jonka
lähellä Jeesus nyt istui, oli tarkoitettu vapaaehtoi-
sia uhreja varten. Sen äärellä näkyi lahjoittajan
sydämen asenne Jumalaa kohtaan.

Kolmannentoista pasuunan uumeniin heitti
alhaisen leskien kastin alimman luokan edusta-
ja, ”vaivattu, köyhä leski”, pienimmän luvallisen
määrän rahaa, kaksi kuparikolikkoa. Päivän an-
sio oli denaari, kaksi lanttia yhteensä sen 64. osa.
Silti köyhä leski antoi Jeesuksen mukaan paljon
enemmän kuin kaikki muut yhteensä.

Juuri ennen lesken ylistystä Jeesus oli pilkan-
nut lainoppineita, jotka antoivat liiastaan lahjoja
köyhille muiden nähden, ikään kuin välittäisi-
vät näistä. Samat miehet veivät kuitenkin surut-
ta leskiltä talot ja pitivät pitkiä rukouksiaan nä-
ön vuoksi. Heidän suurissakaan lahjoissaan ei
ollut kehumista, eikä heidän välittämisenä ol-
lut aitoa. Syvimmältään se oli vain hurskauden
pukuun puettua omahyväisyyttä. Rakastamiseen
ei tarvita tunteita, mutta kestävään auttamiseen
tarvitaan oikea motiivi.

Toiset antoivat, nainen uhrasi. Mitä ovat tä-
nä päivänä hyväntekeväisyyskonsertit tai köyhi-
en mediarakastaminen? Lahjat menevät varmas-
ti tarpeeseen, mutta mikä on kaiken hyvänteke-
väisyyden motiivi? Kristittyjenkin keskuudessa
lienee sääntönä se, että ne antavat eniten, joilla
on vähiten.

Herra, meidän Jumalamme, asuu korkeudessa
ja pyhydessä, mutta myös niiden luona, joilla on
särjetty ja nöyrä henki. Hän tahtoo olla meidän
heikkojen ihmisten oikea Jumala. Käsky: ”Älä
pidä muita jumalia” on myös lupaus: ”Sinun ei
tarvitse pitää muita jumalia.” Minä pidän sinus-
ta huolen. Minä annan, mitä sinä tarvitset. Minä
olen sinun Jumalasi, luota ja näe. Jos annat paljon
niille, jotka sitä tarvitsevat, minä annan sinulle
enemmän. Jos annat kaiken, minä annan sinulle
näkyvän ja näkymättömän. Antaminen muuttuu
sillä hetkellä uhraamiseksi, kun se saa aikaan
riippuvuuden Jumalan huolenpidosta.

Mitä köyhä ja vaivattu leski oli elämässään
kokenut voidakseen ja tahtoakseen antaa kaiken?
Kyseessä ei ollut valtionvero eikä kirkollisvero,

vaan vapaaehtoinen lahja. Kukaan ei pakottanut
häntä. Kukaan ei kiinnittänyt köyhän lantteihin
huomiota, niitä ei annettu näön vuoksi. Mutta
Jeesus katseli suoraan sydämeen ja tunsikin naisen
elämän. Hän näki luottamuksen ja pyhän huolet-
tomuuden. Nainen oli oppinut elämän koulussa
Jumalan huolenpidon lain alaisuuden: jokaiselle
päivälle annetaan kyllä riittävästi, mutta yleensä
ei mitään varastoon.

Kristillisyytemme joutuu kovalle koetukselle
silloin, kun joku koskee meidän maineeseemme
tai kukkaroomme. Kristittyjen omaisuus ei ole
yhteistä, vaikka niin leikkillisesti välillä sanotaan-
kin. Haggain kirja opastaa katsomaan antamis-
ta toisesta näkökulmasta: siellä missä kukkaron
nyörit pysyvät Jumalan työlle kiinni sidottuina,
vuotavat niiden pohjat kuin seulat. Siellä, missä
siihen tai hänen vähäisilleen annetaan, on riittä-
västi kaikkea. Kun Jumala siunaa, riittää vähem-
pikin; missä Jumala ei siunaa, ei riitä mikään.

Ambrosius opetti 300-luvulla: ”Maanpiiri on
luotu erotuksetta kaikille. Luonto ei tunne rik-
kaita, se synnyttää vain köyhiä. Se, mitä annat
köyhille, ei ole sinun omaisuuttasi, vaan sinä an-
nat heille takaisin osan siitä, mikä heille kuuluu.
Omaisuus, jonka anastat itsellesi, on nimittäin
yhteistä lahjaa, tavaraa, joka on annettu kaikki-
en käyttöön.”

Olisiko asia lopulta niin, että se, joka on saa-
nut paljon anteeksi, rakastaa paljon ja antaa pal-
jon omastaan, mutta se, joka on saanut vain vä-
hän anteeksi, rakastaa vain vähän ja antaa vain
vähän, jos ollenkaan. Ehkä tarvitsemme syntiem-
me näkemistä ja Herramme anteeksiantamuksen
kosketusta, että myös lompakkomme nyörit voi-
sivat aueta ilman hampaiden kiristelyä ja pennos-
ten laskemista.

Juha Vähäsarja

Pastori, Suomen Raamattuopiston rehtori